

Årsberetning vedkommende Norges Fiskerier

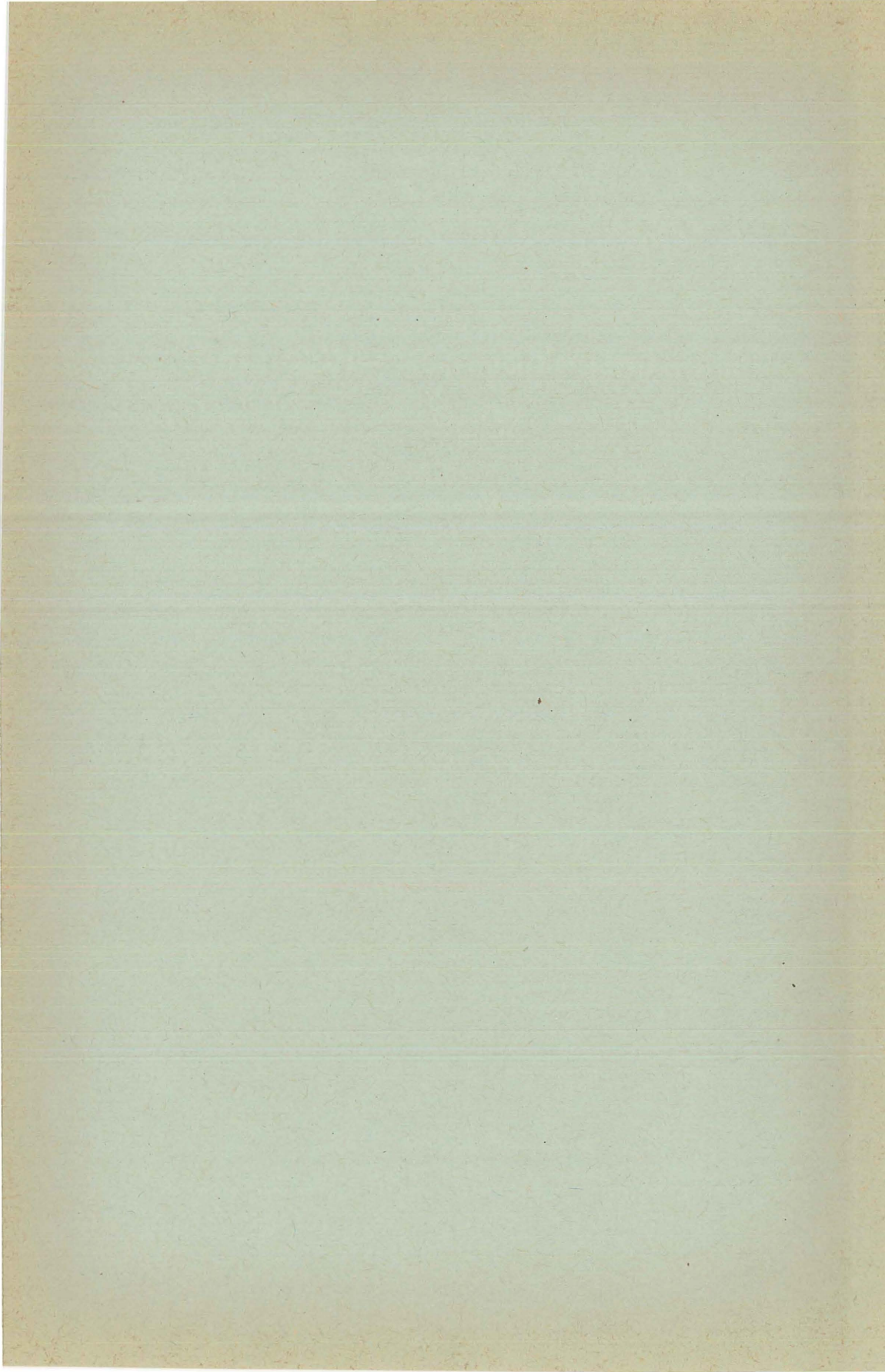
1959 — Nr. ~~11~~
15

Fiskeriinspektørenes virksomhet 1959

Utgitt av
Fiskeridirektøren

A.s John Griegs Boktrykkeri, Bergen

1960

Årsberetning vedkommende Norges Fiskerier

1959 — Nr. ~~11~~

15

Fiskeriinspektørenes virksomhet 1959

Utgitt av
Fiskeridirektøren

A.s John Griegs Boktrykkeri, Bergen

1960

INNHold

Beretninger fra fiskeriinspektøren i Finnmark, Rudolf Olsen	5
Beretninger fra fiskeriinspektøren i Troms, Bjørn Berg	16
Beretninger fra fiskeriinspektøren i Nordland, Nils Gjerde	34
Beretninger fra fiskeriinspektørene i Møre og Trøndelag, A. Næss og Reidar Dybos	43
Beretninger fra fiskeriinspektøren på Vestlandet, ved fungerende fiskeriinspektør Ola Haaland	54
Beretning fra fiskeriinspektøren på Skagerakkysten, L. E. Buvik	72

Beretninger fra fiskeriinspektøren i Finnmark, Rudolf Olsen

1. kvartal 1959.

Værforholdene. Det er ofte i daglig tale at en benytter ordspråket «at en i manns minne ikke kan huske et slikt vær». Jeg antar at en kan si det samme når det gjelder værforholdene i praktisk talt hele dette kvartal.

Uværet begynte den 6. januar med sterk storm over hele Finnmark og en god del av Troms fylke. Stormen forårsaket store skader både på land og sjø, og særlig store ble skadene på kyststrekningen fra og med Berlevåg og vestover til fylkesgrensen mot Troms. En antar at stormens styrke var størst i Vest-Finnmark. Flere moloanlegg ble skadet, bl. a. i Berlevåg, hvor også stormen og sjøen tok en stor del av Fjærtofts prektige fiskebruk. I Gamvik ble havnevesenets store lastekran kastet på sjøen, og stedets største farkost, m/k «Kåvnes», drev på land og forliste. Moloanleggene i Kjøllefjord og Breivikbotn ble også skadet. Dessverre har denne vinteren også krevet uvanlig mange menneskeliv på sjøen. Ved m/k «Meteor»s forlis mistet 6 fiskere livet.

Ellers kan nevnes at temperaturforholdene på land også har vært svært unormale i vinter, idet en kan nevne at februar og mars, som normalt pleier å være harde frostmåneder, i år nærmest har vært milde.

Deltakelsen i vinterfisket:

		Båter	Mann
Gjennomsnittlig:	Januar	800	4200
—»—	Februar	700	3000
—»—	Mars	1900	9400

Loddefisket har i år vært noe ugunstig og ligger dårligere an enn fjorårets. Sildoljefabrikken i Vadsø har ikke mottatt noen lodde i dette kvartal. De første fangster ble først levert i april måned. Honningsvåg har mottatt 200.000 hl og Njord, Øksfjord, har mottatt 78.000 hl. Tilsammen er det ført i land til fabrikkene i Finnmark i alt 278.000 hl lodde.

Hertil kan en opplyse at det så vidt vites ikke er gått tapt noen snurpere eller føringsfartøyer i denne sesong.

Til tross for det overhendinge vær i månedene januar—februar og en god del av mars er det oppfiskede kvantum i alt 13.472 tonn torsk mot samme tidsrom foregående år 9767 tonn. Hysepartiet utgjør 976.534 kg mot 1.284.314 kg på samme tid i fjor. Fisken som ble fanget på line, garn eller trål var jevnt stor fisk. Den vesentligste del av det oppfiskede parti er oppfisket i mars måned.

Breivikfjorden. I forannevnte fiskekvantum kommer Breivikfjorden og de øvrige herreder inn med i alt ca. 2000 tonn.

Anvendelsen. Av torsken er 48 pst. hengt, 25 pst. saltet, 19 pst. filetert og 8 pst. til ising og annen fersk anvendelse.

Av hysen er 11 pst. hengt, 34 pst. iset, 53 pst. filetert og 2 pst. til annen fersk anvendelse.

Det oppfiskede kvantum sei i dette kvartal utgjør 54.299 kg hvorav 45 pst. er hengt og 45 pst. er iset. De resterende 10 pst. er gått til annen fersk anvendelse.

Av samtlige sorter fisk er ca. 3153 tonn filetert.

Trålfisket. Deltakelsen i dette fisket er så vidt en kan skjønne ganske stor i dette kvartal, sammenliknet med tidligere år, en kan nevne at Fi-No-Tro opplyser at dette selskap hadde uvanlig mange tilbud om chartring av trålere, eller forespørsler fra slike om fast leveranse av fisk.

Så vidt en har brakt på det rene har det meste av trålflåten holdt seg ved kysten og på bankene i Finnmark, og mindre på Bjørnøya.

Sildefisket i dette kvartal kan vel betegnes som mislykket idet det bare er fisket opp ca. 600 hl. Det har for øvrig ikke deltatt noen særlig stor flåte.

Rekefisket har hittil tross dårlige værforhold gitt ganske gode resultater. Den vesentligste del av fangstene er brakt i land i Varangerfjorden, hvor driftsmulighetene sjølsagt er bedre i den indre del av fjorden. Hittil er brakt i land 14.783 kg.

Hertil kommer en del fangster i Vest-Finnmark som det dessverre hittil ikke har vært mulig å få brakt på det rene.

Tørrfisk. Omsetningen av denne varesort har foregått hele høsten, slik at en ved dette kvartals begynnelse ikke hadde særlig meget på lager. En del mindre fisk, og særlig fosfisk forekommer vel hos de enkelte kjøpere, men den hovedsakelige del er solgt til relativt gode priser.

Saltfisk. Denne varesort er det produsert svært lite av på grunn av dårlige priser.

Filet. Etter det en får opplyst har omsetningen av denne varesort

hittil vært neget god, og det berettes om en jevn og gunstig avgang fra lagrene.

Tranen. Heller ikke i dette kvartal har det vært særlig stor etterspørsel etter tran, men en har inntrykk av at de produsenter som driver såkat fellesdamperi får de beste resultater, kvantitativt og økonomisk.

Fiskeprøiene har en inntrykk av var høyest i Vest-Finnmark i den første del av kvartalet, men den mengde av trålere som deltar i fisket har vel til en viss grad bidratt til å stabilisere prisene også i denne del av fylket, og en har inntrykk av at Råfisklagets minstepriser nå blir mer fulgt.

Mudring og andre havnearbeider har vel også til en viss grad blitt hindret av det overhendinge været som gikk over Finnmark den første del av kvartalet.

Vardø Havnestyre har i sin innstilling til kommunestyret enstemmig anbefalt at Havnedirektørens plan om bygging av havn i Svartnesbukta på fastlandet med pelebru over til øya blir valgt.

Vardø kommunestyre har med 17 mot 12 stemmer sluttet seg til denne innstilling. De 12 stemte for den såkalte Gunnariplan som tar sikte på å fylle igjen Bussesundet ved Tyvholmen.

Vannverk. Også i dette kvartal har det vært ført en ganske omfattende korrespondanse når det gjelder disse saker.

Helsestellet. Hamningberg Sanitetsforening har fått sitt helsehus og bad under tak, og innredningsarbeidet er begynt.

Hertil kan nevnes at en del andre plasser bl. a. Skarsvåg regner med å komme i gang med arbeidet i løpet av sommeren.

Naturislagrene er formentlig ikke i likhet med tidligere år fylt. Dette skyldes at månedene etter jul når dette arbeid i vesentlig grad blir utført har vært usedvanlig milde, særlig ute ved kysten. Dette har forårsaket stor vanddannelse oppe på isen, som igjen har vanskeliggjort arbeidet.

Interessen for kunstisanlegg synes å bli større. En antar at en må regne med at gamle naturisanlegg mer og mer kommer til å forfalle, eller i beste tilfelle bare blir brukt til å ta toppene i etterspørselen.

Søknad om støtte av Naturskadefondet. Det er hittil i dette kvartal behandlet i alt 39 søknader og nye strømmer stadig inn.

I dette kvartal har jeg hatt 7 reisedager.

2. kvartal 1959.

Værforholdene i Finnmark har gjennomgående ikke vært gode i dette kvartal. En kan iallfall si at det har vært ujevnt og vekslende

vær som har gjort seg gjeldende praktisk talt over hele fylket, uten at en kan bruke betegnelsen uvær. All kyst- og rutetrafikk har gått som vanlig.

Loddefisket rettet ikke noe særlig på seg i dette kvartal. Det er stort sett bare fabrikkene i Vest-Finnmark som i år har fått anledning til å nyttiggjøre seg dette råstoff. I alt er det fisket opp i dette kvartal 188.441 hl.

Det var nok en mengde lodde til stede, men en har inntrykk av at den hele tiden holdt seg på ugunstige dybder som derfor vanskeliggjorde fangstmulighetene.

Torskefisket ble i år noe mindre enn fjorårets til samme tid, og både garn og linefisket var betraktelig mindre i år, både i Øst- og Vest-Finnmark. Til gjengjeld har vel trålerne i denne sesong vært med på å berge resultatene.

Den deltagende flåte var også merkbart mindre, iallfall i Øst-Finnmark. Det har vel neppe vært en sesong hvor stedet Vardø har hatt så liten deltakelse av fiskefarkoster fra stedene i Finnmark og andre fylker. Fisken har i år vært gjennomgående småfallen, men kvaliteten har vært god.

Også i år ble det største kvantum fisket opp og brakt i land i Øst-Finnmark. Av det oppfiskede kvantum torsk i hele Finnmark er 60 pst. brakt i land i Øst-Finnmark, herav har Båtsfjord alene over 20 pst. Av det oppfiskede kvantum hyse er 68 pst. brakt i land i Øst-Finnmark.

Fiskerflåtens fordeling. En har inntrykk av at flåten var så noenlunde jevnt fordelt på Øst- og Vest-Finnmark i den tid fisket med garn foregikk, men en antar at mot slutten av dette fisket var tyngden av flåten flyttet over til Øst-Finnmark. Det største belegg har vel i år vært i Båtsfjord, iallfall hva trålflåten angår. Kongsfjord hadde også et bra belegg, vesentlig med mindre og større trålere.

Dette skulle tyde på at flåten søker til steder som har gode hamneforhold, en ting både Båtsfjord og Kongsfjord har å by på. Hertil kommer at begge steder har serviseestasjoner for trål som er en meget viktig ting, og som sikkert har vært en medvirkende årsak til det konstante belegg særlig av trålere på disse to steder.

Det vesentligste fisket foregikk på bankene og langs kysten av Finnmark, og en mindre del i fjordene. I Varangerfjorden f. eks. har det vært svært dårlig med fisket, men til gjengjeld har rekefisket holdt seg svært godt hele våren og sommeren.

Trålervirksomheten var under vårfisket ganske stor langs kysten og på bankene, og her deltok en ganske stor flåte av norske trålere, men sjølsagt var det de utenlandske trålerne som nå som før domi-

nerte feltet. Den store trålflåte til tross har denne sesong ikke medført særlig store redskapstap, iallfall er ikke slike tap anmeldt til politiet.

Vest-Finnmark politikammer opplyser at det i dette kvartal er foretatt 2 bøteleggelser, 1 for å ha fisket ulovlig og 1 for ikke å ha bortstuet trålene på lovbestemt måte. I begge tilfelle var dette norske småtrålere.

Det er videre anmeldt 3 tilfelle av redskapstap.

Fisket på Bjørnøya har en i dette distrikt noe mindre kontakt med, idet den vesentligste del av den deltakende flåte i dette fisket leverer sine fangster i Tromsø eller Tromsø-distriktet. Men etter hva en har forstått av fartøyer som har levert sine fangster i Vest-Finnmark har fisket ved Bjørnøya i dette kvartal vært noe variert, men med til dels gode fangster.

Seisnurpenotfisket synes foreløpig ikke å ha den interesse som tidligere år. En har heller ikke hittil fått melding om noen storfangster på dette område.

Omsetningen av ferdige produkter. Da vårfisket startet, var de aller fleste lagre hos produsentene tomme, og inntak av årets produksjon vil derfor ikke skape noen vanskeligheter. Da fisken i år er svært liten, antar en at det skulle være gode sjanser for å kunne få god og tørr vare.

Som følge av at fisken var småfallen, og at saltfiskprisen heller ikke har vært gunstig, er lagrene av saltfisk svært små. En antar at det vil være ganske lett å tømme disse lagre på kort tid.

Tranomsetningen har en inntrykk av er slik den har vært de siste kvartaler, mens den frosne filet har gått meget bra unna. Likeså har iset ferskfisk hatt god omsetning i hele dette kvartal.

En har heller ikke i år vært særlig plaget med den årlige «grunnsmak» i hysen slik at også denne fiskesort har vært meget brukbar som iset fisk, og sjølsagt også til filet.

Agnomsetningen har under hele sesongen stort sett vært meget god, og det var bare noen få dager at en merket vanskeligheter med agntilførselen.

Velferdsarbeidet blant fiskerne har også denne sesong vært drevet av Norges Fiskarlag, og det er i første rekke Vardø og Båtsfjord som har hatt i gang kafe-, skrive- og leserom. Disse tiltak er meget populære og en har inntrykk av at stedene blir besøkt svært meget av de aktive fiskere.

Storm- og naturskader. Som følge av de langvarige stormer i Finnmark praktisk talt i hele første kvartal, og de mange skredulykker som fulgte med, er det i dette kvartal utført meget arbeid

med storm- og naturskadesaker som er kommet inn fra alle kommuner. Det er hittil i alt behandlet 116 stormskadesaker.

I dette kvartal har jeg hatt 8 reisedager.

3. kvartal 1959.

Værforholdene var til ca. 15.—20. juli forholdsvis bra, det vil si at det var oppholdsvær med en del sol. Etter ca. 25. juli og til utgangen av september må værforholdene betegnes som særdeles dårlige med kaldvær og regn nesten hver time i døgnet. Dette har jo også gitt seg utslag i mindre bra tørrfiskproduksjon og særlig har vel det dårlige været gått sterkt ut over seitørkingen i sommer.

Snurpenotfisket etter sei har i år også vært drevet av en del båter fra Finnmark og til dels med forholdsvis gode fangstresultater. Imidlertid var været så dårlig at det sikkert var en medvirkende årsak til en viss reservasjon fra kjøpernes side med hensyn til mottak av sei.

Også i år har den vesentligste deltakelse i dette fisket vært fartøyer fra kommunene i Vest-Finnmark, og særlig fra kommunene Lebesby, Nordkapp og Måsøy, men også kommunene Gamvik og Berlevåg har hatt en del deltakelse.

Det oppfiskede kvantum sei i dette kvartal utgjør for hele fylket 10.001.383 kg mot foregående år til samme tid 7.805.194 kg. En har ikke inntrykk av at deltakelsen i dette fisket har vært større dette år enn foregående. En må derfor gå ut fra at forholdene har vært mer gunstig dette år.

Det er allerede nå klart at det dårlige sommerværet her i Finnmark har skaffet produsentene av sei ganske betydelige tap, idet tørkeforholdene har vært svært ugunstige på grunn av et overhendig og langvarig regnvær over hele fylket i den tid tørkingen skulle foregå.

Torsk og hysefisket. Det oppfiskede kvantum torsk i dette kvartal utgjør 9.712.880 kg, mens det i tilsvarende kvartal 1958 utgjorde 7.105.759 kg.

Det ilandførte kvantum hyse utgjør i dette kvartal 7.850.135 kg mot samme kvartal 1958 10.009.468 kg. Som det vil sees er det noe økning i ilandført torskekvantum, mens det er ilandført mindre hyse. En skal imidlertid være oppmerksom på at hysefisket sommeren 1958 var ansett for å være noe av det beste som har inntruffet etter krigen.

Med hensyn til produksjon av fisken i land er det gledelig å kunne si at forholdene har vært bedre i år enn på lange tider. En har inntrykk av at filetfabrikkene har hatt bedre kontakt med arbeidsfolket, slik at bedriftene har kunnet holde produksjonen gående uten avbrytelser i ferietiden.

Kvaliteten av fisken har vært meget god, og den såkalte «grunn-

smak» av hysen har nesten ikke eksistert, slik at hysen har vært brukt hele sommeren til ising og til filet.

Av det oppfiskede kvantum torsk, hyse og sei i dette kvartal er anvendelsesprosenten slik:

Torsk: Hengt 43 pst., saltet 24,7 pst., filet 25,3 pst., resten iset og fersk anvendt.

Hyse: Iset 66,5 pst., filet 27,6 pst., resten hengt og fersk anvendt.

Sei: Hengt 46,3 pst., saltet 24,6 pst., fiskemel 16 pst., resten iset og filetert.

Agnomsetningen har så vidt en vet vært tilfredsstillende. Dette gjelder både under vårtorskefisket og videre under sommerfisket.

Bankfisket. Om dette kan en si at det i dette kvartal ikke har vært særlig drift på bankene. En del fartøyer har nå og da prøvet med line, men fangstresultatene har hittil vært så dårlige at driften ikke har vært regningssvarende, og driften har derfor av naturlige grunner stoppet opp.

Bakkefisket har heller ikke gitt noe godt resultat. Hverken kvantumsmessig eller økonomisk har dette fisket gitt fiskerne noen fortjeneste. Dette har sjølsagt også gått sterkt ut over beskjeftigelsen blant fiskeriarbeiderne. En har derfor merket større interesse hos de arbeidssøkende i denne sektor om arbeid i andre yrker.

Bjørnøyfisket. I dette fisket har det også i år deltatt en del fartøyer fra Finnmark, men så vidt en kan skjønne så har heller ikke dette fisket gitt noe særlig økonomisk utbytte. Det har stort sett vært forholdsvis små fangster, og fisken har ofte vært småfallen. En antar at en kan betegne fisket for Bjørnøya som mindre godt.

Fiskeprisene. Så vidt en vet har minsteprisene fastsatt av Råfisklaget ikke vært fulgt. En antar at i svært mange tilfelle er det betalt priser over disse, en ting som kan skrive seg fra et meget mindre vårtorskekvantum, og som igjen har gjort en konkurranse om råstoffet nokså selvfølgelig.

Omsetningen av de ferdige produkter har gått svært greit unna. Selv om en kan si at årets produksjon f. eks. av tørrfisk ikke hadde den samme gode kvalitet som fjorårets, har en ikke merket noe av omsetningsvanskeligheter av den grunn.

Det berettes for øvrig om liten etterspørsel av saltfisk, og pristilbudene den første del av kvartalet var heller ikke særlig stor idet prisen da for det meste dreide seg om høyst kr. 27 til 27,50 pr. vekt.

Tranomsetningen har heller ikke vist noen bedring siden tilsvarende kvartal i foregående år.

Sildefisket har i dette kvartal nærmest vært mislykket. Det har ikke vært meldt om noen fangster av betydning, og så vidt en har

kunnet bringe på det rene er det hittil bare formerket enkelte strel av småsild på fjordene.

Rekefisket i Varangerfjorden og omkring Vardø har vært drevet ganske bra, men en har ikke inntrykk av at fisket har gitt særlig gode fangstresultater. Etter oppgave fra fylkesmannen er det i dette kvartal bare fisket opp 38.800 kg. Etter hva en har forstått av fiskerne har også det dårlige sommerværet her spilt inn på fangstresultatene.

Trålfisket har i dette kvartal heller ikke vært særlig vellykket, og deltakelsen i dette fisket har ikke vært stor. Etter at vårsesongen var slutt, ble det drevet en del trålvirksomhet og fangstene ble for en stor del levert fersk til fryseri. Men noen drev med salting, og det er opplyst at prisene i den senere tid er blitt betraktelig bedre. Så vidt vites er det ikke brakt opp større trålere for ulovlig fiske.

Havnearbeid. Statens Havnevesen har i sommer drevet med å reparere og vedlikeholde de moloanlegg som i løpet av vinteren ble skadet under de langvarige vinterstormene vi da hadde.

Statens Havnevesen har videre satt i gang en del forberedende arbeider ved det nye havneanlegg i Svartnesbukta ved Vardø.

Jeg har hatt 12 reisedager i dette kvartal.

4. kvartal 1959.

Værforholdene i ovennevnte tidsrom kan stort sett betegnes som meget gode. Det har ikke vært kulinger eller større stormer som har hindret driften på noen måte. Hurtigruten har i noen få tilfelle sløyfet anløp av Vardø, men det skyldes i de fleste tilfelle usiktbart vær med sterk vind.

Til tross for forholdsvis gode værforhold kom *høstfisket* sent i gang. Det skyldes at de få båter som var i drift ikke fikk fangster av en slik størrelsesorden at driften var regningssvarende. Det gjorde at en stor del av flåten ventet med å sette i gang for alvor før bedre fangstforhold inntrådte.

En kan si at fisket først tok til med nevneverdige fangster omkring ca. 10. november, og da var det bare de aller største bankbåter som kunne få noe fisk. Det er de båter som er av en slik størrelsesorden at de kunne drifte på Thor Iversen-banken og Skolpenbanken. Først fra denne tid og fram til jul ble de beste fangster ført på land. De par siste uker før jul var fisket kommet noe nærmere og en del fangster ble siste uke før jul også tatt på Nordbanken.

Snurpenotfisket etter sei ble fortsatt i en del av dette kvartalet, vesentlig i oktober måned. Senere la de fleste seisnurpere opp og gikk over til annen drift, så som linefiske på bankene og sildefiske

i Finnmarksfjordene. Det oppfiskede kvantum i dette kvartal viser etter innkomne oppgaver hertil i alt 3.583.000 kg. Det alt vesentlige av det ilandførte seikvantum er fisket opp fra Tanafjorden og vestover.

Torsk- og hysefisket. Det oppfiskede kvantum torsk ligger noe under fjorårets til samme tid, og hysepartiet ligger ca. 2000 tonn under fjorårets. En kan derfor med god grunn si at årets høstfiske er dårlig.

Av det oppfiskede kvantum er det i dette kvartal filetert 27,4 pst. og iset 17,7 pst. torsk, og av hysepartiet er filetert 41 pst. og iset 44 pst., resten er anvendt til henging eller salting.

Deltakelsen av tilreisende fiskere har i år vært meget liten, og fra de fleste fiskevær ble det meldt om liten deltakelse av tilreisende fartøy. En antar at det ikke bare var mannskapsmangel som var skyld i den manglende interesse for høst- og vinterfisket i Finnmark, men sannsynligvis like meget meldingene om de dårlige fangstforhold i bakken og på bankene.

Bankfisket ble prøvet allerede omkring midten av september, men det ga dårlig resultat. Hele oktober og faktisk også en god del av november måned gikk med før en kan si at det inntrådte en merkbar bedring i fisket. Dette skjedde på Skolpenbanken, og da var det ikke mange fartøyer som fikk noe særlig ut av det, da de fleste fartøyer faktisk var for små til de lange veiene med en slik bruksmengde som nyttes i dag.

Fisket i bakken må betegnes som helt dårlig, og fikk heller ikke noe oppsving i tiden nærmere jul. Det samme gjorde seg gjeldende på de nærmestliggende bankene over hele Finnmark.

Fisket ved Bjørnøya har en her i Finnmark mindre kontakt med. De fleste båter som drifter på dette felt er trålere eller stubblinébåter som i vesentlig grad leverer sine fangster i Tromsø. En del båter har nok levert sine fangster i Vest-Finnmark, men tyngden av fangstene er vel levert i Tromsø. Etter hva en har hørt har det på dette felt deltatt svært mange trålere, og så vidt en har kunnet se ble det i tiden før jul brakt inn til Tromsø ganske pene fangster fra Bjørnøyfeltet.

Trålfisket. Trålernes antall på fiskefeltet langs kysten og på bankene antas stort sett å ha vært det samme som tidligere år. På de steder det har vært rapportert om fisk har trålerne vært til stede på ganske kort tid, og da har jo også ofte antallet vært ganske stort.

Det er rapportert om en del brukstap, særlig på bankene både i Øst- og Vest-Finnmark.

Trålernes fangstresultat i høst kan vel stort sett betegnes som dårlig, dette gjelder særlig småtrålerne, da fisken har stått for langt fra land.

Prisen på råfisk har jevnt over i dette kvartal lagt over Råfisklagets minstepriser, iallfall i de største fiskevær. En har inntrykk av at dette gjelder hele Finnmark, mot tidligere først og fremst i Vest-Finnmark. Omsetningen og etterspørselen etter fisk har vært god, men den dårlige deltakelsen i fisket har gjort at svært mange kjøpere ikke har hatt fisk på sine bruk i høst, idet konkurransen fra fryseriene nok har vært ganske stor.

Sildefisket. En har ikke helt nøyaktige oppgaver over det oppfiskede kvantum sild, men etter oppgaver fra fabrikkene i Finnmark var det pr. 10. desember 1959 fisket opp i alt i dette kvartal 338.458 hl sild. Det meste er levert til fabrikkene i Vest-Finnmark, mens Vadsø Sildoljefabrikk har fått en mindre del av dette parti.

Sildefisket har nok bidratt til å rette opp den økonomiske stilling for mange av fiskerne, og har satt mange landarbeidere i beskjeftigelse som ellers har måttet gå ledig i en del av disse måneder.

Rekefisket i Varangerfjorden har også i år vært ganske godt utover høsten. For Vardø har det også i sommer vært fisket en del, men sent på høsten flytter flåten lenger inn i Varangerfjorden hvor været er mer lagelig, og fangstene leveres da til fabrikkene i Vadsø. Etter det en får opplyst ligger det ilandførte kvantum reker i Vadsø på 490 tonn i år. Fi-No-Tros anlegg i Vardø har tatt imot ca. 86 tonn, og Vardø-anlegget regner med å øke mottaket i året som kommer.

Fiskemelproduksjonen er i år noe dårligere enn tidligere år og firmaet A/S Vega, Vardø, opplyser at det i år bare har produsert 21.000 sekker fiskemel. Det er det dårligste produksjonsår på lenge. Avsetningen har imidlertid vært svært god og sannsynligvis til lønnsomme priser. Firmaet opplyser at råstoffmangel er skyld i den lave produksjon.

Omsetningen av ferdigprodukter av alle slag synes å ha gått greit unna og lagrene er ved årsskiftet svært små. En del tørrsei av årsproduksjonen er vel enda til stede hos en del produsenter, men ellers antar en at de fleste står godt rustet til å ta imot selv den største fiskemengde i det nye året.

Saltfiskproduksjonen har i hele året nærmest vært beskjedent. Dette skyldes selvsagt de dårligere priser enn tidligere og like dårlig avsetning i året, — først noen uker før jul syntes prisene på saltfisk å bedre seg en del.

Tranomsetningen har i året som gikk vært noenlunde bra, og etter hva en har brakt i erfaring ligger det ikke særlig meget tran på lager i Finnmark. Men det meldes om at prisene i månedene november og desember nærmest har lagt på et lavmål.

Filetproduksjonen utgjør som før nevnt 27,4 pst. for torsken og

41 pst. for hysepartiet i dette kvartal og en har inntrykk av at omsetningen av frosne produkter går svært godt unna.

Havnearbeid. Det har også i dette kvartal blitt utført havnearbeid på de anlegg hvor Statens Havnevesen driver høst- og vinterarbeid. Ellers kan nevnes at Statens Havnevesen har utført en god del forberedende arbeider på fastlandet rett over Vardø i forbindelse med det påtenkte anlegg på Svartnes.

Merkeregistret. Også i år har en i samarbeid med de tilsatte tilsynsmenn for merkeregistret i Finnmark foretatt de påbudte rettelser og nyanmeldelser i merkeregistret.

I dette kvartal har jeg ikke hatt noen reisedager, men en del saker er drøftet under reiser foretatt i andre oppdrag.

Som en skjønner har året 1959 ikke vært det aller beste for fiskerne og heller ikke for mange av produsentene. Det oppfiskede kvantum har blitt så altfor lite for de fleste fiskere, og hadde ikke prisene i høst vært så vidt gode, ville årets driftsresultat for manges vedkommende blitt meget dårlig.

For en del produsenter er situasjonen den samme. Det innkjøpte fiskekvantum er så lavt at det neppe kan levne dem særlig stor fortjeneste, og for andre igjen skapte den regnfulle sommer problemer når det gjaldt tørken av ganske store seipartier som til dels ble meget skadet.

Beretninger fra fiskeriinspektøren i Troms, Bjørn Berg

1. kvartal 1959.

Værforholdene. Storm med vekslende regn- og snebyger har for en vesentlig del preget månedene januar/mars. Dette umuliggjorde all kyst- og bankfiske med line og juksa i omkring 2½ måned. Med stor risiko for materiell og med livet som innsats driftet imidlertid garnflåten imellom stormbygene. Når dette var mulig har det sin grunn i kort og gunstig utror.

Bankfiske. De som tok til med dette fisket straks over nyttår kunne meddele om meget gode forekomster, men uværet satte inn og hindret rasjonelt fiske etter bare få driftsdøgn. Til tross for dette kom de fleste fartøyer i hamn med meget gode fangster. Årets bankfiske må betegnes som totalt mislykket.

Grunnet mislykket storsildfiske i de senere år var deltakelsen i bankfisket betraktelig større i år enn i de to siste sesonger. I fisket deltok i alt 7 fartøyer som vanligvis deltar i storsildfiske.

En øket deltakelse i bankfisket vil uten tvil føre til langt mer stabil sysselsetting ved samtlige filet- og fisketilvirkningsanlegg i Nord-Norge.

Skreifisket. Senjaoppsynet ble satt den 26. januar 1959. Været har umuliggjort rasjonell drift også for de som har deltatt i dette fisket. Det har således bare blitt delvis utror mellom bygene.

Det økonomiske utbytte av årets skreifiske til nå er meget ujevnt for de ulike bruksklasser. Det beste driftsutbytte ved periodens slutt er oppnådd av garnfiskerne. Resultatet må betegnes som meget tilfredsstillende. Som tidligere nevnt var forekomstene av skrei under kysten meget store. Det beste fisket under sesongen hittil har foregått for oppsynsdistriktene Øyfjord og Hillesøy. Her har også fisket hittil vært mest stabilt.

Distriktet tapte nok et betydelig parti skrei, idet båtene en kort tid før påske drog til Finnmark hvor forholdene syntes å ligge noe bedre til rette for rasjonell drift. Flåten kom imidlertid tilbake til påske og fortsatte driften her.

Kyst- og fjordfisket. Et betydelig antall mindre fartøyer, for en vesentlig del sjarker, har deltatt i kyst- og fjordfisket utenom oppsynsdistriktene. Disse er vesentlig en- og tomannsbåter som har driftet med garn og juksa.

Stortrålfisket. På grunn av uvær har også fangstvirksomheten for fylkets 3 stortrålere vært mislykket.

Stor- og vårsildfisket. Deltakelsen i dette fisket har vært en del mindre i år, unntatt for så vidt angår drivgarnlagene.

Utbyttet av årets storsildfiske ble meget tilfredsstillende for garnbåtene, men totalt mislykket for snurperne og hel bomtur for hjelpefartøyene.

Fisikerne er stort sett enige i at det mislykkede fiske må tilskrives de ugunstige driftsforhold på grunn av været — særlig for snurperne. En del er imidlertid av den oppfatning at en ikke bør se bort fra svikten i sildeforekomstene.

Loddefisket i Finnmark. Det meldes om meget tilfredsstillende forekomster, men været har hindret fiske i vesentlig grad de få dager som har vært til rådighet i inneværende periode.

Feit- og småsildfisket har vært totalt mislykket. Etter oppgave fra Feitsildfiskernes Salgslag ble det i kvartalet ikke levert sild i det hele tatt.

Lofotfisket. Når en unntar juksafiske må det økonomiske utbytte av årets fiske betegnes som tilfredsstillende for samtlige fartøyer som har deltatt i fisket fra Troms. På grunn av ugunstige værforhold har imidlertid også utbyttet på dette felt blitt meget vekslende for de enkelte deltakere.

Rekefisket har heller ikke til tross for bra forekomster gitt det fangstutbytte som er nødvendig for at fiskerne skulle kunne oppnå et forsvarlig økonomisk utbytte. Årsaken hertil er ugunstige værforhold. Avsetningsforholdene har vært helt tilfredsstillende både på førstehånd og for det ferdige produkt. Prisene har vært meget gunstige.

Filet- og fryseindustrien. Råstofftilførslene til de enkelte anlegg har for en vesentlig del vært meget beskjedne sett på bakgrunn av et normalår. Årsaken ligger selvsagt i at fisket som før nevnt har sviktet totalt for bankflåten og stortrålerne på grunn av uvær langs hele den nord-norske kyst. På grunn av disse forhold har det heller ikke vært mulig for filetindustrien i likhet med tidligere år å dekke råstoffbehovet med føringsfisk fra andre distrikter.

Bjørnøyfisket. På grunn av værforholdene har det ikke vært drift på dette felt.

Ishausdriften. Fangstresultatet på New-Foundlandsfeltet ligger

stort sett bra an. Derimot har fangstutbyttet for Vesterisen og Østisen ved utløpet av dette kvartal heller blitt mindre tilfredsstillende.

Fiskernes økonomiske forhold. Som nevnt foran har ovennevnte periode vært preget av stormfullt vær med total landligge i vel 2–2½ måned for bankflåten og den del av kystflåten som ikke har driftet med garn. Også rekefisket har vært sterkt hindret i driften.

Det har imidlertid vært mulig for garnflåten å drifte med visse mellomrom, og resultatet ble meget brukbart og da særlig for den del av flåten som driftet for Hillesøy og Øyfjord oppsynsdistrikt. Dessuten har fjord- og hjemmefisikerne som har driftet med garn hatt et tilfredsstillende utbytte.

Når utbyttet til tross for delvis utror ble så bra som antydnet, har det sin grunn i de rike forekomster av skrei som var til stede under kysten. Fisikerne påstår at forekomstene var ennå rikere i år enn i 1947 da fylkets skreikvantum var over 18 mill. kg.

Det ble også meldt om rike forekomster ved Bjørnøya og ved kystbankene langs hele den nord-norske kyststripe.

Fiskernes økonomiske stilling ved kvartalets utløp må i høyeste grad betegnes som meget vekslende, og når en unntar garnfiskerne må situasjonen for samtlige betegnes som fortvilt idet de fleste har pådratt seg store gjeldsbyrder for å holde det gående.

Når det gjelder rekrutteringen til yrket kan det nevnes at en i dag har herreder innen dette distrikt hvor antall fiskere er gått så tilbake de siste par år at herredet i dag ikke har flere fiskere enn antall båter. Dette gjelder et av fylkets tidligere største fiskeriherreder.

Arbeidssituasjonen. Tilgangen på arbeidskraft har vært langt større enn det tilvirkningsanleggene har behov for. Det har derimot vært vanskeligheter med å skaffe tilstrekkelig mannskap til fiskeflåten. Dette forhold har som regel tidligere bare gjort seg gjeldende for enkelte fiskerier og da særlig i sommerhalvåret. Nå viser det seg imidlertid at den mangel på mannskap som alt meldte seg i mindre målestokk i fjor vinter ikke bare var av forbigående karakter, men synes å gjøre seg mer og mer gjeldende. I kvartalet har et betydelig antall fartøyer av de som har driftet med garn for ytre Senja vært nødt til å holde driften gående med en og to mann for lite. Ved en nærmere undersøkelse viser det seg at fiskerne tar arbeid i land ved f. eks. fisketilvirkningsanleggene og søker annet arbeid som gir mulighet for arbeidsløysetrygd. Tilgangen på mannskap til New-Foundlandsfeltet og Vesterisen har stort sett vært tilfredsstillende. Derimot var det vanskelig å få mannskap til Østerisflåten til tross for at antall skuter har gått tilbake med om lag halvparten av hva det var i fjor.

Issituasjonen har vært helt tilfredsstillende.

Vannforsyningen i fiskeværene. I de fiskevær hvor vannforsyningen er utbygget med moderne vannverk har alt fungert meget tilfredsstillende, også for Sommarøy hvor vannet ble satt på før julen 1958. Det har også vært bra forhold og tilstrekkelig vann til husbruk i de fiskevær hvor vannet tilføres ved private vannarrangementer. Dette takket være den milde vinteren med meget regn. Imidlertid har forholdene også i vinter vært forvilt for de fiskere som har holdt til i Torsvåg. Fiskerne må her som kjent gå flere mil for å fylle vann. De må enten gå til Vannvåg eller Tromsø. Manglende vannforsyning har også vært til stor hinder for de fiskere som drifter i Burøysund og Skorøy.

Naturskadefondet. Det har også i dette kvartal vært behandlet en del saker i samsvar med retningslinjene for dette fond. Likeså har det vært gjort utallige henvendelser hertil med forespørsel om erstatning for tapte redskaper og skader på fartøyer.

Reiser m. v. I kvartalet har jeg foretatt 1 reise i distriktet.

Jeg har bl. a. hatt meget kontakt med de militære myndigheter i anledning av fiskere og andre innen fiskerisektoren som av visse grunner har vært nødt å søke om fritakelse for å møte til repetisjonsøvelser. De militære myndigheter har alltid vist den største forståelse. Videre kan nevnes at de militære myndigheter stillet seg villig til å bryte opp Jøkelfjord i Kvæningen hvor det i mars måned frøs inne ca. 2000 nylongarn. Da det dessuten foregikk et meget godt garnfiske akkurat i den tiden, ville tapet ha blitt betydelig om ikke hjelpen var kommet så hurtig.

2. kvartal 1959.

Værforholdene har vært vekslende, men stort sett tilfredsstillende for sjødrift. Det har således vært få landliggedager i dette kvartal.

Bankfisket. Samtlige større havgående fiskefartøyer som i slutten av foregående kvartal hadde lagt om driften fra line til småtrål, fortsatte dette fisket. Etter hvert som de større fartøyer innstillet loddefisket eller kom inn fra ishavet, rustet de ut for trålfiske. Unntatt et mindre antall fartøyer som gikk til Vest-Grønland på torskefiske og til Island på sildefiske. De fleste av fartøyene som hadde planer for Vest-Grønland måtte imidlertid innstille på grunn av mangel på mannskap.

Kyst- og fjordfisket. Vanligvis bruker de fleste som deltar i dette fisket å gå til Finnmark i slutten av april. Dette ble ikke tilfelle i år. Forekomstene for dette distrikt var bra, slik at de fleste fortsatte fisket fra sine hjemplasser. Dette går tydelig fram av den minimale deltakelse som vårfisket i Finnmark fikk.

Utbyttet for kyst- og fjordfiskerne har i løpet av kvartalet vært meget tilfredsstillende.

Vårtorskefisket i Finnmark. Fra gruppen kyst- og fjordfiskere som vanligvis drifter med garn, line og juksa var deltakelsen fra Troms betraktelig mindre enn tidligere år. Havfiskeflåten som vanligvis drifter med småtrål deltok i fisket ute på bankene for Finnmark. Utbyttet for kystfiskerne ble ikke noen suksess for noen av bruksklassene, idet fisket fra uke til uke var meget vekslende for de ulike bruksklasser. Utbyttet ble således en stor skuffelse for mange, men stort sett må en kunne betrakte fisket som noenlunde tilfredsstillende.

For småtrålerne har fisket gjennomgående vært meget tilfredsstillende. Den siste del av perioden har imidlertid en vesentlig del av de større småtrålere driftet ved Bjørnøya og Svalbard.

Trålfisket. Distriktets 3 stortrålere har i perioden driftet på bankene utenfor Finnmark og delvis på Bjørnøy- og Svalbardfeltene samt i Barentshavet. Disse har et brukbart resultat.

Småtrålerne har øket noe i antall. Alle større linefartøyer har lagt om til trål. For få år siden hadde distriktet en betydelig flåte som driftet på feltene ved Bjørnøya og Svalbard fra omkring midten av april og helt fram til jul. Av en flåte på ca. 60 linefartøyer er det nå bare ett igjen som drifter på disse felter i vår- og sommermånedene.

Småtrålflåten har i perioden gjennomgående oppnådd et meget tilfredsstillende resultat.

Loddefisket. Ugunstige værforhold i en vesentlig del av den beste fangsttid førte til dårlig fangstutbytte. Om en ikke kan betegne fisket som totalt mislykket sett som helhet, må det betegnes som mislykket for en stor del av flåten. Dette sier seg selv når fangstutbyttet varierer fra 17.000 hl til gjennomsnitt på ca. 3500–4000 hl pr. fartøy.

Prisene under årets loddefiske betraktes som tilfredsstillende. Etter foretatt utjevning av prisen ble gjennomsnittsprisen til fisker kr. 10,03 pr. hl.

Lofotfisket. På grunn av de ugunstige værforhold under en vesentlig del av dette fiske har utbyttet også her blitt meget vekslende for de enkelte deltakere. Til tross for dette må en betegne utbyttet av årets Lofotfiske som tilfredsstillende når en unntar juksafisket.

Rekefisket har vært meget tilfredsstillende for samtlige deltakere. Avsetningen på førstehånd har også vært tilfredsstillende med gode priser. Kampen om råstoffet har vært noe mindre enn tidligere år. Dette har vesentlig sin grunn i at kjøperne har etablert et visst samarbeid om fordelingen av råstoffet på de steder hvor det er flere produsenter. Rekene blir som regel hentet med føringsbåter dersom fabrikkene ligger for langt borte til at fiskerne kan levere råstoffet

direkte til fabrikk. Markedsforholdene for hermetiserte og frosne pillede reker har vært meget tilfredsstillende når en unntar en kort tid i slutten av perioden hvor markedet for frosne pillede reker syntes å svikte en del. Prisen for det ferdige produkt har vært meget tilfredsstillende.

Utbyttet for de enkelte deltakere har vært meget tilfredsstillende. *Feit- og småsildfisket* ble også i år totalt mislykket.

Sildoljefabrikkene har hatt langt mindre tilgang på råstoff enn tidligere år. Tilførselen har antakelig ikke dekket mer enn 10 pst. av fabrikkenes kapasitet.

Bjørnøy- og Svalbardfisket. Torskfisket på disse felter har i løpet av de senere år gjennomgått en temmelig radikal strukturendring. Fisket ble så sent som i de første år etter siste verdenskrig fremdeles drevet som det tradisjonelle og relativt kortvarige linefiske som gjerne tok til i mai og sluttet ved utgangen av september. All fangst ble foredlet til saltfisk ombord i fartøyene på feltet. Fra omkring 1950 ble det etter hvert lagt om til ferskfiskturer. Det vil si at fartøyene iset fisken og leverte den til filetindustrien i fersk tilstand. Denne produksjonsmåte ble vesentlig nyttet om høsten og om vinteren samtidig som driftstiden øket og ble forlenget til høstmånedene oktober/desember, ja, til og med januar/mars om ikke kulden satte en stopper for driften. Samtidig har det foregått en markert omlegging av brukstypen. Mens linefartøyene tidligere nærmest var enerådende på disse felter for så vidt angår norsk deltakelse, og i det vesentlige leverte sine fangster som saltfisk, unntatt i de senere år utover høsten og vinteren, har driften i den senere tid i raskt tempo blitt omlagt til trål, såkalt småtrål. Samtlige fartøyer leverer nå vesentlig sine fangster fersk til filetanleggene. Alle fartøyer som tidligere har driftet på disse felter med line (stubb) og fortsetter fisket her, bruker trål i tiden april/september. Etter denne tid legger imidlertid havfiskeflåten — ikke stortrålerne — driften om til linefiske (stubb). De mindre fartøyer som har driftet på dette felt i juli/september med juksa og tilvirket saltfisk, fortsetter dette fisket i nevnte tidsrom som tidligere år. Til tross for dette må det være all grunn til å si at Bjørnøyfisket i den senere tid har gjennomgått en radikal strukturendring for så vidt angår de større havfiskefartøyers drift i tiden april/september. Årsaken til denne utvikling er nok først og fremst at store ansamlinger av utenlandske stortrålere har gjort det særlig vanskelig for norske fiskere å drifte med line i disse farvann. Brukstupene ble til slutt så store at de truet med å ødelegge enhver lønnsomhet. Det foreligger tallrike eksempler på at linefartøyene simpelthen har måttet forlate feltet og gå til andre steder fordi det ikke var mulig for dem

å sette bruk i sjøen. På bakgrunn av disse håpløse forhold har da de norske fiskere svart med selv å gå over til småtrål. Et forhold som har virket i samme retning er den stadig stigende mannskapsmangel som særlig gjør seg gjeldende i sommerhalvåret. Det trengs nemlig atskillig mindre mannskap til å holde driften gående med småtrål. Videre har en den omlegging som har funnet sted ved utbygging av filetindustrien i land. Denne har også uten tvil hatt betydning for omlegging av driften, idet fiskerne har øynet større økonomiske fordeler. Det er stadig et betydelig behov for ferskfisk som råstoff til denne industrigren, mens prisene og avsetningen for saltfisk til en hver tid synes å være sterkt avhengig av variable markedsforhold.

En kontinuerlig drift basert på ferskfisk gjennom hele sommerhalvåret har imidlertid vist seg meget vanskelig, idet avsetningsforholdene svikter når den varme årstid for alvor setter inn. Det vil si den såkalte makketid juli/august. Årsaken ligger i at det ikke kvalitetsmessig er gjørlig å anvende alt til filet.

I kvartalet har det kun vært småtrålere i drift på disse felter. Flåten har ilandbrakt betydelige kvanta ferskfisk. I ovennevnte tidsrom er det ikke ilandbrakt saltfisk fra disse felter.

Råstofftilførselen til filetindustrien. Tilgangen på råstoff har stort sett vært tilfredsstillende for de fleste filetfabrikker i distriktet. Som utfyllingsråstoff har bedriftene hatt bra tilgang på føringsfisk fra andre distrikter, en vesentlig del fra Finnmark. Videre kan nevnes at Tromsø Fryseri- og Kjøleanlegg har fått tilført råstoff fra fiske-tilvirkningsanlegget i Torsvåg som fryseriet har leid i de tre siste år. Kræmers Fryseri har fått en del råstoff fra sitt eget fiskebruk i Løksfjord. Det samme har også Gryllefjord Fryseri- og Kjøleanlegg A/S fått fra sitt anlegg i Steinfjord.

Seisnurpenotfisket. Alt først i mai startet en del snurpere driften, men resultatet ble heller mindre bra. Tyngden av snurpeflåten tok imidlertid først til med fiske i begynnelsen av juni, men på grunn av lav temperatur ble det ikke noe fart i fisket i beretningsperioden.

Steinbitfisket. Et mindre antall fartøyer har også i år deltatt i dette fisket. Deltakelsen må betegnes som lite tilfredsstillende. Utbyttet betegnes imidlertid som tilfredsstillende. Fangstene har variert fra 25.000 til 40.000 kg pr. sjøvær.

Ishavsprodukter. Vesterisfangsten er særlig verdifull med et betydelig antall blueback. Selv om en hel del av de nord-norske skutene ikke hadde full fangst ved sesongens slutt 5. mai, redder samtlige seg fra underskuddstur ved at prisene ligger på et forholdsvis høyt nivå i forhold til i fjor. Blueback naturell A, den fornemste selpels, ble i år betalt med kr. 275 pr. skinn, mens prisen i fjor lå på ca. kr. 200.

Pelsen av såkalte svartunger har i år vært betalt med kr. 90—100, mens det i fjor ble betalt kr. 70—90. Kvitungene har vært betalt med kr. 75, mot bare 40—50 kroner pr. skinn i fjor. Klappmys er betalt med kr. 70—90, mot i fjor kr. 30—50, og spekket med 90 øre som i fjor. Skinn til garving er betalt med kr. 26—27, mot i fjor kr. 17—22.

Mannskapslottene varierer fra kr. 4000 til kr. 5000, men det er også en del skuter hvor lotten ligger på kr. 8—10.000.

M/k «Selfisk» T—31—T på 135 br. tonn forliste i Vesterisen i april, men heldigvis ble hele besetningen reddet.

Det har under årets ishavssesong ikke gått tapt noen menneskeliv. En del av skutene i Vesterisen har vært påført mindre skader som for en vesentlig del har blitt utbedret av hjelpeskippet «Salvator». En del østerisskuter har vært nødt å søke hamn for utbedring av skader. New-Foundlandsskutene har ikke hatt noen uhell av betydning.

Småhvalfangsten. I likhet med senere år ble dette distrikt tildelt 10 konsesjoner. Samtlige konsesjoner har vært i bruk. Det har vært gjort forsøk på å få utvidet antall konsesjoner, men forgjeves.

Spermasett- og finnhvalfangsten. Skjelnan Kvalstasjon A/S, Kroken, Tromsøysund herred, har vært i drift i beretningsperioden.

Værforholdene i perioden var bra til å begynne med og stasjonen håpet på en god spermfangst før perioden for finnhval tok til, men dette viste seg ikke å holde idet spermen sviktet totalt. Finnhvalfangsten forløp som beregnet og ga et vanlig normalt fangstresultat sammenliknet med tidligere sesonger. Været i siste måned av beretningsperioden var særlig ugunstig med en uke total landligge.

Arbeidssituasjonen. Det har vært langt større tilgang på arbeidskraft enn tilvirkningsanleggene m. v. har hatt behov for. Det har derimot vært vanskeligheter med å skaffe tilstrekkelig mannskap til fiskeflåten. Dette forhold har som regel tidligere bare gjort seg gjeldende for enkelte fiskeriers vedkommende og da særlig i sommerhalvåret. Utviklingen i de senere år har ført til at et stort antall fiskere har skaffet seg egne motorsjarker.

Den del av flåten som vanligvis driver torskefiske på kystbankene, Bjørnøy- og Svalbardfeltene samt Barentshavet, har i de senere år vært nødt til å søke til storsildfisket på Vestlandet for å få folk til torskefiske den øvrige tid av året.

De senere års feilslåtte stor- og vårsildfiske har imidlertid endret betraktelig på dette forholdet. Siste sesong var det heller vanskelig om folk. Derimot var det noe lettere på den tid å få mannskap til havfiskeflåten.

Deltakelsen. Når havfiskeflåten i noenlunde forsvarlig utstrekning får tilstrekkelig mannskap i høst- og vintermånedene til line- og silde-

fiske, har dette antakelig sin årsak i at en del av eierne av de mindre fartøyer legger disse i opplag de skarpeste vintermånedene. Straks våren kommer melder mannskapsmangelen seg. Det vil da være naturlig å stille spørsmålet om hvordan de større fartøyer makter å løse mannskapsproblemene den øvrige tid av året, hvortil kan svares at den vesentlige del av havfiskeflåten har vært nødt å gå til anskaffelse av kostbart trålutstyr m. v. Ved å gå over til trålfiske kan mannskapsbehovet reduseres betraktelig og driften holdes gående også i sommerhalvåret.

Naturskadefondet. I beretningsperioden har tilgangen på søknader om støtte av fondet vært som vanlig.

Fylkets havneplan. Under årets fylkestingsforhandlinger ble det behandlet to havnekrav som omfattet følgende:

1. Havn på Lenangøyra i Karlsøy kommune.
2. Landingsvorr på Hejllnes i Ullsfjord kommune.

For krav 1 ble det av fylkestinget under sak 47/59 gjort slikt enstemmig vedtak:

«Fylkestinget slutter seg til havnenemndas og fiskeriinspektørens uttalelse.»

Nevnte uttalelse gikk i korte trekk ut på at en ikke fant å kunne foreslå noen endring i den vedtatte prioritetsplan av 1957.

Krav nr. 2 vedtok fylkestinget å oversende Statens Havnevesen.

3. kvartal 1959.

Værforholdene har vært gunstig for sjødrift. Produksjonsforholdene for tørrfisk har heller vært mindre tilfredsstillende. Dette hadde ikke ubetydelig virkning på førstehåndsomsetningen.

Kystfisket. I motsetning til i fjor til samme tid har det vært betydelige muligheter for de som har deltatt i dette fisket. Forekomstene har vært meget tilfredsstillende og deltakelsen bra. Det ukentlige fangstutbyttet har lagt betydelig over det som har vært vanlig i de senere år.

Småtrålfisket viste seg å fortsette med brukbart fangstutbytte, men alt før midten av perioden var de fleste nødt til å avbryte fisket på grunn av avsetningsvansker. På grunn av de tidligere nevnte ugunstige tørkeforhold var det ikke mulig å få kjøperne ute i distriktet til å avta fangstene og hertil kom at det var betydelig tilførsel fra kystfiskerne. Alt 10. juli hadde hele småtråflåten avsluttet driften, unntatt en 4–5 fartøyer som la om driften til saltfiskproduksjon. Disse oppnådde et meget tilfredsstillende utbytte. Når fryseriindustrien som vanligvis mottar fisken fra småtrålerne ikke maktet

å avta fangstene for således å hindre driftsstopp, hadde dette sin grunn i at fisken til dels var meget småfallen og av mindre bra kvalitet, slik at en vesentlig del ikke kunne anvendes til filet. Den varme årstid må her ta en vesentlig del av skylden for så vidt angår kvaliteten. Skal småtrålerne kunne drifte kontinuerlig også i sommerhalvåret må eierne av fartøyene gis økonomiske muligheter for innmontering av kjøleanlegg ombord i fartøyene.

Stortrål fisket. Av fylkets tre stortrålere har bare en vært i kontinuerlig drift hele perioden, mens en har klasset og den tredje har vært ute av drift på grunn av vanlig puss og mangel på mannskap den første tid av perioden. Den førstnevnte har produsert saltfisk og har hatt et meget godt resultat av driften. Den sistnevnte har driftet en tid for levering av ferskfisk med heller dårlig resultat.

Seifisaket. I likhet med tidligere år øket deltakelsen i dette fisket betraktelig ved periodens begynnelse. Belegget var alt ved månedskiftet juni/juli på topp med en deltakelse på ca. 80 fartøyer med ca. 720 mann. Disse driftet med snurpenot.

Fangstutbyttet ble stort sett meget tilfredsstillende for de fleste deltakere, noe en også kan si om det økonomiske resultat. Det var ennå ikke noe tegn til oppbrudd ved periodens slutt da forekomstene fortsatt syntes å være meget gode. Det var til dels gode forekomster spredt over hele fylkets kyststripe, men de største ansamlinger av sei var dog å finne i de nordlige områder og da særlig i områdene fra Torsvåg og nordover.

Seigarnsfisaket. I likhet med i fjor tok dette fisket til i august, noe tidligere enn vanlig de senere år. Deltakerne har stort sett hatt et tilfredsstillende driftsutbytte.

Størjefisaket har ikke gitt fangstutbytte omhandlede periode. Det totale feilslåtte fiske har imidlertid ikke skapt noe særlig økonomisk problem da de fleste alt på et tidlig tidspunkt la om driften til seifiske.

Steinbitfisaket. De fleste som deltok i dette fiske foregående periode fortsatte fisket utover i juli måned med bra resultat. I slutten av måneden sluttet de fleste for vanlig vårpuss. Resultatet av driften må betegnes som tilfredsstillende for samtlige deltakere. Deltakelsen i fisket må imidlertid betegnes som lite tilfredsstillende.

Bjørnøy- og Svalbardfisaket. Det tradisjonelle linefisaket på dette felt som har vært drevet av et ikke ubetydelig antall fartøyer som har produsert saltfisk, har i omhandlede periode ligget totalt nede. På grunn av den sviktende tilgang på mannskap og den usikkerhet for driften som den økede trålflåte har skapt, har ført til at også de mindre havfiskefartøyer har lagt om til tråldriften.

Juksafisket synes å fortsette, men jeg tør anta at også dette vil ta av etter hvert som denne fartøytype (størrelse) blir modernisert og får mer tidsmessige motorer og utstyr for øvrig.

Utbyttet for juksafartøyene ble totalt mislykket, idet disse kun hadde dekning for lagsutgiftene.

Håkjerringsfisket. I likhet med de senere år har det heller ikke i år vært deltakelse i dette fiske.

Vest-Grønland. Utbyttet for de fartøyer som deltok i fisket ble stort sett bra med mannskapslotter fra kr. 6700 til kr. 10.600. Laveste lott hadde et fartøy som på grunn av avgangstiden kun nådde en tur til feltet.

Kveitefisket. Deltakelsen har ikke vært særlig stor, men et fåtall fartøyer har driftet med kveitevad med et noe vekslende utbytte.

Akharfisket som i fjor til samme tid ga et meget godt utbytte, har i inneværende periode ikke gitt noe resultat i det hele tatt.

Rekefisket. Deltakelsen i dette fiske antas å ha ligget på 160—180 fartøyer med 320—360 mann. En hel del av disse har i sesongen deltatt i fiske på Finnmark. Det økonomiske utbytte for den enkelte utøver ble meget bra, da det i tillegg til reke kommer et betydelig kvantum fisk.

Feit- og småsildfisket har vært totalt mislykket.

Sildoljefabrikkene. Råstofftilførselen til fabrikkene har vært minimal og dette har nærmest ført til en fortvilet situasjon. Noen fabrikker har imidlertid hatt tilførsel av rund sei i tillegg til det vanlige råstoff som blir tilført fra distriktet. Dette har imidlertid langt fra skapt noen drift av økonomisk betydning for fabrikkene.

Spermasett- og finnhvalfangsten. Skjelnan Kvalstasjon A/S i Tromsøysund har også i dette kvartal hatt sine 3 båter i drift.

Av biffkjøttet er en del frosset og omsatt til Øst-Tyskland, ellers er kjøttet omsatt innenlands i iset og frosset tilstand. Alt dyrefor er frosset og eksportert til hovedsakelig England, men og en del til U.S.A. og Sverige. Av melproduksjonen er 160.000 kg eksportert til Danmark, resten ligger på lager.

Hele sesongen i år har vært meget dårlig. Fangsten ligger under det som er gjennomsnitt for stasjonen. Årsaken til den dårlige fangsten i siste del av sesongen må for det vesentlige skyldes ugunstige værforhold. For spermfangsten har åteforholdene sannsynligvis spilt en avgjørende rolle. Det er mulig at det sørlige innsig av akkar også har medført at spermen holder seg lenger syd.

Småhvalfangsten. Etter at fredningen gikk ut 21. juli tok samtlige 10 fartøyer som hadde konsesjon fra dette distrikt til med fangsten. Fangstforholdene var lite tilfredsstillende på grunn av været, og fangst-

utbyttet ble således meget vekslende. Det økonomiske utbytte ble derfor heller dårlig for de fleste fartøyer.

Ishavsdriften. Selfangsten har i år vært meget vekslende for de enkelte felter. På de ulike felter har det samlet deltatt 41 skuter med 656 manns besetning. I år var det dessuten utklart 1 skute til for Vesterisen, men denne var uheldig og led totalhavari og sank. Hele mannskapet ble imidlertid reddet i god behold.

Det har under årets ishavssesong ikke gått tapt noe menneskeliv fra dette distrikt. En del av skutene i Vesterisen har imidlertid vært påført en del mindre skader som for en vesentlig del ble utbedret av hjelpeskippet «Salvator». En del av østisskutene har vært nødt til å søke hamn for utbedring av skader. New-Foundlandsskutene har ikke hatt noe uhell av betydning.

Til tross for vekslende fangstresultater på de ulike felter ga fangstnæringen gjennomgående et meget tilfredsstillende økonomisk resultat for den enkelte deltaker, takket være toppriser.

Arbeidssituasjonen. Det har stort sett vært bra tilgang på mannskap til fiskeflåten. Det samme kan sies om arbeidskraften til fiske-tilvirknings- og filetanleggene. Dette til tross for den store aktivitet som har vært både på sjø og land da fiskeforekomstene har vært meget bra.

Issituasjonen har stort sett vært tilfredsstillende takket være den betydelige økning av kunstisanlegg i distriktet. De større filetanlegg øket sin kapasitet i betydelig grad i forhold til samme tid i fjor.

Vannforsyningsanlegg. Det er beklagelig at ikke finansieringen av flere vannanlegg er ordnet, idet en taper betydelige kvanta fisk fordi fiskerne er forhindret i å utnytte de fiskeforekomster som er til stede. Bare under en enkelt sesong går det utallige sjøvær tapt idet fartøyene må gå milevis med fangsten for å få fylt vann.

Folkebadet i Vengsøy er nå ferdig og kommet i drift. Fiskerbefolkningen på stedet er meget godt tilfreds med at badet er kommet i drift og at Staten ved Fiskeridepartementet var med og bidro til badet.

Naturskadefondet. Fra fylkesmannen i Troms har jeg vært forelagt en del søknader om støtte fra naturskadefondet til uttalelse om mulighetene for assurance og takstbeløpenes størrelse for de tapte båter og redskaper.

Omsetningsforholdene. Avsetningen på førstehånd har vært meget tilfredsstillende med til dels priser som har ligget betydelig over de fastsatte minstepriser. Dette skyldes at markedsforholdene har ligget særlig gunstig an for de fleste ferdige eksportprodukter.

4. kvartal 1959.

Værforholdene må stort sett betegnes som meget tilfredsstillende.

Seisnurpefisket fortsatte første del av kvartalet med uforandret belegg. Seiforekomstene var meget bra og driftsforholdene likeså, men på grunn av åteforholdene var seien vanskelig å ta med snurpenot. Det ble imidlertid tatt betydelige fangster i oktober med ukekvantum fra 450 til 600 tonn. I begynnelsen av november ble seien ennå vanskeligere å fange da den søkte inn mot grunnene hvor snurpenota vanskelig kan brukes. En del av flåten innstillet derfor driften, mens de med mindre nøter fortsatte driften til omkring månedsskiftet november/desember.

Utbyttet av årets seifiske må betegnes som noe ujevnt, men til tross for dette kan sluttresultatet sies å være stort sett tilfredsstillende.

Seigarnfisket. Deltakelsen i dette fiske har vært ca. 50—60 båter med 3—400 mann. Belegget må betegnes som tilfredsstillende. Utbyttet ble stort sett bra for samtlige deltakere.

Bankfisket tok som vanlig til omkring månedsskiftet september/oktober. Forekomstene syntes alt fra starten av å være meget små. Flåten søkte alle bankene i hele området fra Barentshavet i nord til Svalbard- og Bjørnøyfeltene i vest uten å registrere særlig rike forekomster. De beste forekomster ble imidlertid registrert i Bjørnøyområdet og dels på kystbankene. De sjeldne gode værforhold gjorde sitt til at flåten fikk drifte meget intenst.

Fangstutbyttet må betegnes som mindre tilfredsstillende. Det økonomiske utbytte for de enkelte fartøyer har variert meget sterkt, fra kr. 3500 til kr. 7500 pr. mannslott, med en gjennomsnitt på omkring kr. 4000. Når utbyttet likevel ble så vidt bra for de enkelte lottakere skyldes det de høye priser (overpriser) som ble betalt for fisken. Det kan nevnes at mens minsteprisen uten tilskott var 80 øre for torsk og 55 øre for hyse, ble det betalt henholdsvis 97 og 87 for all fisk til fersk anvendelse. Fisk til salting og henging ble betalt med vanlig minstepris.

Det gikk tapt en del linebruk som ble tatt av utenlandske trålere.

Bjørnøy- og Svalbardfisket. Det har ikke vært ilandbrakt produksjonsfisk (saltfisk) fra disse felter i omhandlede periode.

Trålfisket. Av fylkets 3 stortrålere har alle deltatt i fiske på kystbankene og ved Svalbard og Bjørnøya. Driftsresultatet for disse kan betegnes som middels.

Kveitefisket. I likhet med tidligere år har dette fiske for en vesentlig del vært drevet med garn. Et betydelig antall fartøyer fra dette distrikt har deltatt i fisket på Stjærnsund og Tana i Finnmark.

Fisket for dette distrikt har vært drevet på Andfjorden, Vågsfjorden, Malangsholla, Lyngen og Kvænangen. Kvaliteten har vært bra og avsetningen har forløpt noenlunde tilfredsstillende. Uten å ta for hardt i kan en nok si at garnkveiten skaper langt større avsetningsproblemer på grunn av mindre bra kvalitet enn kveite fanget på lineredskap.

Råstofftilførselen til filet- og kjøleanleggene. Den første tid av perioden var nok råstofftilførselen noe vekslende, men etter hvert som fisket bedret seg ble tilførselen meget tilfredsstillende for samtlige anlegg, unntatt anleggene i Gryllefjord hvor tilførselen var mindre tilfredsstillende og betydelig under fjorårets til samme tid.

Råstofftilførselen har øket jevnt i takt med økningen i havfiskeflåten. For dette distrikt har økningen innen havfiskeflåten gått jevnt fremover etter at Statens Fiskarbanks Nord-Norge-fond ble satt i virksomhet i 1953.

Til tross for nevnte økning av fiskekvantumet har det ikke vært gjørlig å dekke fryserienes råstoffbehov da anleggenes kapasitet har øket år for år og i langt større grad enn det har vært mulig å utbygge havfiskeflåten. Det har ikke vært mulig å fått dekket kapitalbehovet for utbygging av havfiskeflåten i den utstrekning det har vært ønskelig av hensyn til råstoffbehovet.

Feit- og småsildfisket har gitt et meget bra fangstutbytte. Fisket har for en vesentlig del foregått i fjordene i Troms og Finnmark. Det beste fiske har foregått i Ullsfjord, Storfjord i Lyngen, Nordreisa og Kvænangen. Deltakelsen i fisket var stort sett som tidligere år og kan betegnes som meget tilfredsstillende.

Tilgangen på mannskap var også meget tilfredsstillende og langt bedre enn til samme tid i fjor. Høstens fiske har gitt utøverne et meget bra økonomisk utbytte. Men ikke alle, og da spesielt rederiene, har maktet å rette opp det økonomiske tap de hadde i årets første 8—9 måneder.

Sildoljeindustrien har for en vesentlig del hatt minimal tilførsel sett i forhold til anleggenes produksjons- og mottakskapasitet. Men tilførselen i dette kvartal må i forhold til tidligere i året betegnes som bra og da spesielt for fabrikkene i nordfylket som i årets siste måned ble tilført en del feit- og småsild.

Rekefisket avtar som regel meget sterkt først i oktober slik at den vesentlige del av flåten slutter driften på grunn av ulønnsomhet. Imidlertid øker mulighetene for fangst av matnyttig fisk slik at de som ønsker å nyttiggjøre seg denne til forargelse for de øvrige fjordfiskere, kan holde driften gående.

Spermasett- og finnhvalfangsten. Hvalstasjonene har til tross for flere forsøk ikke oppnådd noe fangstresultat.

Akkarfisket har ikke gitt fangstresultat for dette distrikt. Et betydelig antall fartøyer herfra deltok imidlertid i fisket for Nordland fylke. Utbyttet ble tilfredsstillende både for de som deltok i fisket for salg og de som fisket for dekning av eget agnbehov.

Arbeidssituasjonen. Tilgangen på arbeidskraft har vært meget tilfredsstillende for samtlige fiskeribedrifter. Det samme har vært tilfelle for havfiskeflåten og sildeflåten, mens det for en del av kystflåten har vært visse vanskeligheter og da særlig for den mellomstore fartøytype som vanligvis deltar i kystfisket for Øst-Finnmark.

Skipsverftsindustrien. Tilgangen på arbeidsoppgaver har stort sett vært tilfredsstillende, men har vekslet meget sterkt for de enkelte verksteders vedkommende. Mens enkelte verksteder har hatt tilbud på langt mer arbeid enn de har maktet å ta på seg, har andre delvis manglet arbeid. Det viser seg at den del av verkstedsindustrien her nord som moderniserte og utvidet mest mulig i takt med tiden og således kan utføre arbeid effektivt og rasjonelt, har store muligheter for tilgang på tilstrekkelige arbeidsoppgaver.

En videre utbygging av skipsverftsindustrien i distriktet krever imidlertid kapital. Dette bør de låneinstitusjoner som finansierer denne industri være særlig oppmerksom på. Utbyggingsfondet for Nord-Norge bør være oppmerksom på den mulighet småskipsindustrien i dette fylke byr på. Særlig er dette tilfelle dersom programmet om en øket utbygging av tråler- og havfiskeflåten blir realisert.

Fiskeflåten. Distriktet har i kvartalet hatt en brutto tilvekst på 133 fartøyer og en avgang på 67, slik at nettotilveksten ble 66. Av disse er ingen over 60 fot. Derimot har det vært en avgang på 5 fartøyer over 60 fot.

Ved kvartalets utløp utgjorde fylkets fiskeflåte i alt 3986 fartøyer, mot 3640 fartøyer i fjor til samme tid. Av nevnte fartøyer var 353 over 50 fot, mot 350 fartøyer samme tid foregående år. Tilveksten av fartøyer over 50 fot har således vært 3 i løpet av 1959. Denne må således betegnes som lite tilfredsstillende.

Fiskeflåtens lønnsomhet. Med de driftsutgifter og vedlikeholdsutgifter som er i dag, er det nesten ugjørlig å få balanse i driften for de større kostbare havgående fiskefartøyer.

Bare et fåtall fartøyer har hatt tilstrekkelig lønnsomhet til full dekning av alle utgifter og lovbestemte avskrivninger. Disse forhold gjør at eierne av fartøyene er nødt til å presse fartøyenes lott eller prosentsats så høyt at det nesten er ugjørlig å få mannskaper for kontinuerlig drift hele året. Fartøyeierne er imidlertid nødt til å holde fartøyene i kontinuerlig drift om de skal makte å dekke renter og avdrag og de øvrige faste utgifter.

Nyinvestering i anlegg m. v. Det har ikke vært etablert nye tilvirkningsanlegg i 1959 innen dette distrikt. Det har vært fremmet to søknader om lån til nye anlegg, men disse er blitt avslått. Ved forskjellige eldre anlegg har det imidlertid vært foretatt betydelige investeringer i rasjonaliseringsøyemed. Til utvidelse og modernisering av tilvirkningsanlegg samt rør- og egnebuer er anslagsvis gått med i årets løp kr. 3—3,5 mill. For gjennomføring av nevnte formål har vesentlig vært benyttet midler som er avsatt i forbindelse med de særlige skatteregler under Nord-Norge-planen.

Vedlikehold av anlegg og fiskeflåten m. v. Samtlige fisketilvirkningsanlegg, industrianlegg og fiskeflåten har fått vanlig vedlikehold i årets løp. Alle anlegg er i meget god stand og det samme kan en med trygghet si om fiskeflåten. Det vil si når en ser bort fra den del av den eldre kystflåte som det ikke vil være mulig å få i tidsmessig stand uten forholdsvis store investeringer. Sistnevnte flåte har nå i mange år holdt kystfiskernes gjennomsnittsinntekt på et meget lavt nivå.

Effektivisering av kystflåten. Når det gjelder kystflåten kan jeg være enig i at denne er tilstrekkelig stor i antall, men det bør være mulig å effektivisere flåten i langt større grad enn i dag. Kystflåten er av meget gammel dato og således lite effektiv. Det vil si at flåten er kostbar å vedlikeholde samtidig som den er lite effektiv i drift og da særlig på grunn av at et stort antall kostbare driftsdøgn går tapt på grunn av skader som oppstår under de beste sesongfiskerier.

Statens Fiskarbankens Nord-Norge-fond. Utvalget for Fiskarbankens Nord-Norge-fond for Troms fylke holdt møte i Tromsø den 30. september 1959 for behandling av i alt 7 søknader hvorav 6 om fartøylån og 1 om redskapslån til en samlet totalkostnad av kr. 6.483.450. Av dette ble søkt dekket med lån kr. 6.086.000 av Fiskarbanken og dens Nord-Norge-fond. Restbeløpet, kr. 397.450, skulle dekkes med egne midler og private lån.

Utvalget innstilte 4 søknader om båtlån og en søknad om redskapslån. Av disse ble bare 3 innvilget av banken. Siden fondet tok til med sin virksomhet i 1953 er det innvilget i alt 25 fartøylån og 3 redskapslån til en samlet lånesum av ca. kr. 18,3 mill.

Av de 25 innvilgede lånesøknader er det i alt 22 redere som har fått sine fartøyer i drift. De innvilgede fartøylån omfatter 19 stålfartøyer og 6 trefartøyer. Av fartøyer som er kommet i drift er 17 stålfartøyer. Disse ekstraordinære bevilgninger har gjort det mulig å øke fylkets havfiskeflåte av stål med 17 fartøyer i årene 1953 til 1959.

Issituasjonen. I løpet av ettersommeren har økningen av kunstis-

anleggene gått raskt fremover slik at issituasjonen har vært meget tilfredsstillende gjennom hele perioden.

Grøtavær vannverk. Planene for vannverket på Grøtavær er kostnadsberegnet til kr. 402.000 inklusiv brannteknisk utstyr. Finansieringsplanen forutsetter kr. 800 i andeler pr. husstand og kr. 5000 pr. fiskebruk. Den samlede andelskapital ble satt til kr. 80.000. Fiskeridepartementet har gitt vannverkslaget tilsagn om en statsstøtte på kr. 120.000.

Helsehus på Anstad. Fiskeridirektoratet har innvilget laget en støtte på kr. 2500.

Senjahopen Fiskarheim. Lagets søknad om støtte er innvilget av Fiskeridirektoratet med kr. 7400.

Naturskadefondet. I beretningsperioden har jeg fra fylkesmannen i Troms vært forelagt i alt 13 søknader om støtte fra Naturskadefondet.

Omsetningsforholdene på førstehånd har vært meget tilfredsstillende med priser som delvis har ligget betydelig over de fastsatte minstepriser. Prisen på torsk og hyse har i dette distrikt ligget henholdsvis på kr. 0,97 og kr. 0,87 for fisk til fersk anvendelse. Fisk til annen anvendelse har vært betalt med vanlige minstepriser, nemlig kr. 0,80 for torsk og kr. 0,50 for hyse.

Reiser og møter. Som formann har jeg deltatt i den befaringsområde utvalg til behandling av lokale reguleringer av fiske i fjordene i dette distrikt foretok i tiden 19. til 26. oktober 1959. Det rådgivende utvalg holdt sitt avsluttende møte i tiden 5.—7. november 1959, hvor det ble behandlet 19 søknader om fredning mot snurpenotfiske etter skrei på fjorder i gytetiden.

Konklusjon. Året 1959 har vært preget av meget gode fiskeforekomster langs hele fylkets kyststripe, når en unntar feit- og småsildforekomstene som kun har vært drivverdige i årets siste kvartal. Men vekslende værforhold har i lengere eller kortere perioder hindret driften. For havfiskeflåten har imidlertid fiskeforekomstene vært mer vekslende.

Til tross for dette antar jeg at fylkets totale fiskekvantum for kyst- og bankfiske vil bli omkring 46 mill. kg til en anslagsvis førstehåndsverdi av kr. 36 mill. inkl. skalldyr. Feit- og småsildfisket antas å komme opp i ca. 225.000 hl til en førstehåndsverdi av kr. 3 mill. Kvantumsmessig kan en således si at årets fiske har gitt et meget tilfredsstillende utbytte innen dette distrikt.

Dessverre er ikke det økonomiske utbytte for den enkelte fullt så tilfredsstillende som forannevnte tall synes å gi uttrykk for. Dette har sin årsak i at utbyttet av fisket under de enkelte sesonger av forskjellige grunner har vekslet fra topputbytte til bomtur, slik at

utbytte av en rekordsesong har gått med til å rette opp tidligere underskudd eller omvendt.

Alle forhold tatt i betraktning kan det økonomiske utbytte av årets fiske imidlertid stort sett betegnes som tilfredsstillende for den enkelte utøver, men det har neppe blitt noe særlig igjen til å rette opp i tidligere års dårlige økonomi eller til å møte feilslått fiske. Utbyttet har imidlertid ikke vært tilstrekkelig for rederne til å dekke alle faste utgifter og lovbestemte avskrivninger.

Ishavnæringen har gitt meget tilfredsstillende utbytte for både rederne og fangstfolkene, takket være toppriser.

Bortsett fra korte perioder har fisketilvirkingsanleggene hatt bra tilførsel av råstoff.

Sildoljeindustrien har i inneværende år i likhet med senere år hatt beskjedne tilførsler av råstoff sett i relasjon til anleggenes kapasitet.

Avsetningsforholdene har vært meget gode både på førstehånd og for den videre omsetning.

Fiskeflåten har øket med i alt 310 fartøyer som vesentlig omfatter 1- og 2-mannsbåter. Tilveksten av større havgående fiskefartøyer har heller vært mindre tilfredsstillende.

Det økonomiske utbytte for tilvirkingsanleggene ble bra.

Samtlige bedrifter og fiskeflåten har fått vanlig vedlikehold.

Arbeidsforholdene i fiskeværene og ombord i fiskeflåten har vært meget tilfredsstillende.

Om det skal være mulig å holde fangst- og fiskerinæringen intakt i framtiden, må lønnsomheten innen næringen snarest bringes på like fot med andre næringer.

Beretninger fra fiskeriinspektøren i Nordland, Nils Gjerde

I. kvartal 1959.

En meget sterk og langvarig uværperiode satte sitt preg på kvartalets to første måneder. Det førte til usedvanlig store redskapstap, særlig utenfor Vesterålen, og en rekke mindre fiskefarkoster forliste på havner i distriktet.

Uværet var også en medvirkende årsak til at Lofotfisket kom sent i gang, og at deltakelsen i dette fiske ble mindre enn noen gang tidligere. Belegget gjennom sesongen var på det høyeste 9880 mann.

Arbeidet ved kontoret ble også til dels preget av forannevnte forhold, idet antallet behandlede søknader om bidrag av naturskademidler i kvartalet utgjorde ikke mindre enn 23 stykker. Det kan ventes at tallet på slike søknader vil ligge høyt også kommende kvartal, da det vanlig vil gå en tid før søknadene foreligger her til uttalelse. Til disse søknader bemerkes at takstnemndene ifølge reglene bl. a. skal gjøre fradrag i taksten for den verdiøkning som oppstår ved at gammelt blir erstattet med nytt. Det hender nokså ofte at takstnemndene unnlater å etterkomme dette, og det kan da bli forholdsvis mye ekstra arbeid med disse saker.

Erstatningskrav er behandlet i forbindelse med redskapstap forvoldt av trålere i Langenesegga. Forskuddserstatninger er anbefalt utbetalt for en del av disse erstatningskrav. Videre er det i kvartalet anbefalt utbetalt forskuddserstatning til en garnbåt fra Andenes som på Andenesfeltet den 20. november og 1. desember 1958 av tysk tråler HH-303 fikk ødelagt bruk til en verdi av kr. 24.275,60.

Utenom forannevnte brukstap som i hvert tilfelle skyldes identifiserte trålere, har 22 garnbåter fra Øksnes og Langenes i januar og februar 1959 mistet redskaper til en samlet verdi av ca. kr. 263.000 på grunn av ukjente trålere og uvær.

Fiskerioppsyn m. v. Det er bestemt at administrasjonen av fiskerioppsynene i Nordland utenom Lofoten oppsynsdistrikt skal overføres fra fylkesmannen til fiskeriinspektøren. Jeg har foreslått at over-

føringen gjøres gjeldende fra 1. juli 1959 og har også brakt i forslag nye retningslinjer for oppsynsordningen.

Virkeområdet for Garantikassen for lottfiskere er utvidet til å omfatte bl. a. skreifisket for Lofotens ytterside og Vesterålen.

Etter søknad har Fiskeridepartementet bestemt at det skal opprettes tilsynsmann- og utvalgsordning under skreifisket for Støtt i Meløy. Det er valgt tilsynsmenn og utvalg, men eventuell havdeling mellom garn- og linebruk vil ikke bli gjennomført før til neste sesong.

For å beskytte den lokale hummerbestand i Tysfjord er fredningstiden for hummer i Tysfjord kommune etter søknad utvidet til å gjelde fra og med 1. mai til og med 30. september.

Vannforsyningen i fiskevær og fiskeridistrikter. Til vannforsyningsanlegg på Nes i Vega er det i kvartalet innvilget en statsstøtte på kr. 3000. Anlegget er nå ferdigbygget til en kostnad av kr. 7650.

Videre er Bjørnskarelva Vassverk i Valberg blitt ferdigbygget. Det mottatte anleggsregnskap viser en byggekostnad av kr. 65.900.

Plan for vannverk Ytterstad—Offersøy—Kjeøy i Lødingen er innsendt. Overslaget lyder på kr. 445.000.

2. kvartal 1959.

Værforholdene. Som nevnt i forrige beretning var fisket sterkt hindret av langvarige uværperioder i januar og februar. I 2. kvartal var det imidlertid jevnt over gode værforhold.

Fisket. Lofotfisket ble avsluttet med et kvantum på 44.177 tonn. Dette er 11.170 tonn mer enn i 1958, men utgjør bare vel 68 pst. av gjennomsnittskvantumet i siste 10-årsperiode. Deltakelsen i fisket var mindre enn noen gang tidligere, knapt 10.000 mann. Mannslottene må betegnes som gode både for juksa, line- og garnbruk.

Det vil imidlertid neppe være riktig på det foreliggende grunnlag å trekke den slutning at fiskernes gode økonomiske resultat kommer av at nota var borte fra Lofoten i år. En må være oppmerksom på at det var forholdsvis rike skreiforekomster og meget gode driftsforhold i den betydeligste del av sesongen. Slik forholdene var i vinter kunne det med fordel vært større deltakelse i fisket.

Skreifisket i fylket utenom Lofoten ga 12.127 tonn, omtrent som i 1958. Kvantumet ligger litt over gjennomsnittet i siste 10-årsperiode.

I storsildfisket på Vestlandet deltok omlag 250 fartøyer med ca. 2600 mann fra Nordland. Utbyttet av dette fiske ble gjennomgående dårlig også i år, særlig for snurperne og hjelpefartøyene. Det ble tatt enkelte stor- og vårsildfangster også i Nordland, men fisket var hemmet av dårlige driftsforhold, så det ble ikke noe kvantum av betydning.

Arbeidet ved kontoret. Reiser, møter. Det er foretatt en reise

til Bergen, hvor jeg sammen med formannen i Nordre Nordland Lensmannslag, lensmann Mortensen, Bø, hadde en konferanse i Fiskeridirektoratet angående oppsynsordningen for skreifisket for Vesterålen og Lofotens ytterside og spørsmålet om en regulering av oppsynets godtgjørelse. Under gjennomreise i Trondheim konfererte jeg med forretningsføreren for Garantikassen for lottfiskere om lensmannsoppsynets oppgaver og godtgjørelse for meldingstjenesten til garantikassen i distrikter hvor garantiordningen er gjort gjeldende, men hvor det ikke er opprettet regulært fiskerioppsyn. Videre har jeg i Bodø deltatt i en del møter og konferanser, bl. a. med vegsjefen i Nordland i forbindelse med utarbeidelsen av budsjettforslag for Veger i sjøbygdene.

Arbeidet i forbindelse med *merkeregisteret* og *administrasjonen av statens grunn i fiskevær* har vært omtrent som vanlig. Enkelte grunnavgiftsrestanser fra 1957 er i kvartalets løp blitt foranlediget ettergitt i tilfeller hvor det har vært liten mulighet for å inndrive beløpene.

Redskapstap og naturskader. Tre vest-tyske trålere er i kvartalet anmeldt for å ha forvoldt brukstap i Langenesegga den 16., 29. og 30. april 1959 for tre linebåter fra Øksnes. Det er behandlet 24 søknader om bidrag av Naturskadefondet. En stor del av disse søknader skriver seg fra havari på motorbåter og småbåter under uværet i første del av forrige kvartal.

Vannforsyningen i fiskeværene. Strengelvåg Vannlag A/L har fått tilsagn om en statsstøtte på kr. 20.000 over fiskeribudsjettet. Det tidligere tilsagte stønadslån på kr. 400.000 til Dverberg og Andenes Vannverk A/L er i kvartalet blitt overført til byggelånsbank. A/L Reine Vannverk har planlagt omlegging og større dimensjonering av verkets hovedledning, kostnadsberegnet til kr. 225.000. Til dette har jeg anbefalt en statsstøtte på kr. 58.500 over fiskeribudsjettet. Videre utbygging av Svolvær Vannverk er kostnadsberegnet til kr. 348.000, hvorav jeg har anbefalt innvilget som statsstøtte kr. 200.000. Anleggsarbeidet på Øernes Vannverk, Hamnøy i Lofoten, er fullført og det arbeides med å få brakt restfinansieringen i orden.

Statsstøtte til oppføring av fryserier, kjøleanlegg og ishus, ror- og egnebuer. Bedring av forholdene i fiskevær. A/S Svolvær Kjøleanlegg har søkt om statsstøtte til modernisering av anlegget og oppføring av kunstisverk og islager. Ballstad og Skotnes Ishuslag har fått tilsagn om statsstøtte, kr. 4850, til anskaffelse av isknuser og transportbånd.

En rorbu oppført i Mortsund i 1934 med nedskrivningsbidrag, kr. 3700, er anbefalt overtatt av Ure Fiskarsamvirkeleg. Bua vil bli flyttet fra Mortsund og gjenoppført på Ure i forbedret stand.

3. kvartal 1959.

Administrasjonen av statens grunn i fiskevær. Det er i kvartalet utført bl. a. en del vanlige utbedrings- og vedlikeholdsarbeider ved statens rorbuer og kaier i Skrova. Spørsmålet om Nordland fylke skal avhende sin eiendom, fiskeværet Henningsvær, er en sak som stadig har gått igjen på fylkestingene. Etter anmodning fra styret for Henningsvær har jeg gitt en redegjørelse for de prinsipper som er lagt til grunn ved salg av tomter m. v. i Statens fiskevær.

Merkeregisteret. Utviklingen i fylkets fiskeflåte preges fortsatt av en ganske sterk tendens til anskaffelse av små motorbåter på 20—30 fots lengde. I tilfelle hvor eierne av slike båter ikke tidligere har drevet fiske er det ofte vanskelig for merkelovens tilsynsmenn å avgjøre om båtene virkelig er registreringspliktige etter merkeloven av 1917. Som regel må man imidlertid etter omstendighetene godta eiernes påstand om at båtene skal nyttes i ervervsmessig fiske og på dette grunnlag føre dem inn i registeret. Etter en tids forløp må man da pålegge eierne å legitimere at båtene har vært brukt i ervervsmessig fiske. Dersom dette ikke kan dokumenteres, må merkebrevene inndras og båtene slettes av registeret. Det er klart at en slik fremgangsmåte er tungvint og utilfredsstillende, og det er derfor grunn til å tro at det i dag er innført et ganske stort antall småbåter som etter lovens bestemmelser ikke hører hjemme i fiskeriregisteret. Kontrollen med merkeregisteret krever fortsatt meget arbeid ved kontoret.

Etterretningstjeneste. Den daglige meldingstjeneste over kringkastingen om fisket i fylket er bygget videre ut. Meldingene blir nå samlet og redigert her og videresendt over telefon direkte til kringkastingens fiskerimedarbeider i Bergen. Tidligere gikk meldingene via studio i Bodø. Jeg har inntrykk av at det blant fiskerne stort sett hersker tilfredshet med meldingstjenesten. Fra enkelte lokale distrikter er det likevel kommet til uttrykk at man ønsker minst mulig publisitet om fangstene og forekomstene, slik at de lokale fiskere kan få ha feltene for seg selv, uten konkurranse fra f. eks. fremmede notbruk som søker dit på grunnlag av fangstmeldingene. Slike argumenter må imidlertid anses å være lite holdbare.

Naturskader og redskapstap. I dette kvartal er avgitt til fylket uttalelser om 23 naturskadesaker, vesentlig vedrørende små uassurerte motorbåter. En tysk tråler, NC 378 av Cuxhaven, er anmeldt for å ha forvoldt brukstap til et beløp av kr. 1248,10 for en linebåt fra Øksnes i egga utenfor Vesterålen den 29. april 1959. Søknad om forskuddserstatning er ikke mottatt. Stortinget har bevilget kr. 100.000 som tilskott til anskaffelse av nye redskaper for fiskere fra Øksnes og

Langenes som mistet bruk på grunn av ukjente trålere og uvær i januar og februar 1959.

Vannforsyningen i fiskevær og fiskeridistrikter. Utførelsen av et 3. byggetrinn ved A/L Sikan Vannverk, Bø i Vesterålen, er kostnadsberegnet til kr. 492.000. Til dette har jeg anbefalt en statsstøtte på kr. 150.000 over fiskeribudsjettet. Den samlede kostnad ved 1., 2. og 3. byggetrinn beregnes å beløpe seg til kr. 1.369.000. Herav vil i tilfelle 27 pst. bli dekket ved støtte fra Fiskeridepartementet, 21,6 pst. fra Landbruksdepartementet, og resten ved distriktytelse og lånekapital.

Ytterstad—Offersøy Vannverk A/L, Lødingen, har fått tilsagn om statsstøtte, kr. 110.000, over fiskeribudsjettet. Samme beløp er bevilget fra Landbruksdepartementet. Beregnet kostnad kr. 445.000.

Til Rinøyvåg Vannverk A/L i Lødingen er tidligere gitt tilsagn om statsstøtte over fiskeribudsjettet, kr. 139.000. Anleggsarbeid har pågått.

Anleggsarbeidet på A/L Sigerfjord og Omland Vannverk er fullført. Regnskapet viser en kostnad på kr. 572.350, hvilket betyr en overskridelse av overslaget med kr. 22.350.

Hennes og Kvitnes Vannverk i Hadsel er fullført ifølge ferdig-erklæring av 30. mai 1959 fra konsulenten.

Ifølge regnskapsoversikt fra A/L Øernes Vannverk, Hamnøy i Moskenes, kommer dette anlegg på kr. 387.700.

Statsstøtte til fryserier, kjøleanlegg og ishus. Ror- og egnebuer. Bedring av forholdene i fiskevær. A/L Kjølélageret, Bodø, har i kvartalet fått en tilleggsstøtte på kr. 429.000, slik at den samlede støtte nå utgjør kr. 1.549.000, inklusive andelstegning for kr. 120.000.

Plan for et mindre fryseri og kjøleanlegg som aktes oppført uten statsstøtte på Stø i Langenes er forelagt Fiskeridirektoratets Bygnings- og Maskintekniske Avdeling til uttalelse.

Haug Ishuslags ishus på Haug i Lofoten, oppført i 1933 med nedskrivningsbidrag, kr. 1650, ble stormskadet siste vinter og anses ulønnsomt å føre opp igjen. De ødelagte materialer representerer ingen nevneverdig verdi.

4. kvartal 1959.

Arbeidet ved kontoret, reiser, møter. Møte i utvalget til innstilling av søknader fra Nordland fylke om lån i Statens Fiskarbank og av bankens Nord-Norge-fond ble holdt den 5. oktober 1959 i Bodø. Det forelå 9 søknader om lån til fiskefartøyer med samlet kostnadsoverslag kr. 3.636.700. Herav søktes som lån i alt kr. 3.305.837. Av dette beløp hadde banken tidligere gitt tilsagn om 1. og 2. prioritets lån til tre søkere med kr. 365.000, slik at de omsøkte nye fartøylån egentlig utgjorde kr. 2.940.837. Videre forelå 5 søknader

om redskapslån med overslagssum kr. 655.520 og omsøkt lånebeløp kr. 408.320. Utvalget innstilte i prioritetsrekkefølge 8 søkere om fartøylån og 4 søkere om redskapslån. For en søkers vedkommende foreslo utvalget innvilget 1. og 2. prioritetslån i Statens Fiskarbank, mens spørsmålet om toppfinansiering ble henvist til Utbyggingsfondet for Nord-Norge.

Statens Fiskarbanks Bodø-avdeling har i forbindelse med bankens Nord-Norge-fond pr. 5. oktober 1959 bevilget 42 fartøylån siden fondet ble opprettet i 1953. Det samlede overslag beløper seg til ca. kr. 16.632.000 og det samlede lånebeløp til ca. kr. 13.970.000 eller 84 pst. Herav er kr. 2.614.000, eller 15,7 pst. av overslagssummen, bevilget av bankens Nord-Norge-fond. Fartøyenes størrelse er mellom 47 og 126 fot, med en gjennomsnittslengde på 70,7 fot.

Antallet søknader om lån av bankens Nord-Norge-fond har avtatt for hvert år siden fondet ble opprettet i 1953. Det viser seg dessuten at bankens avdelingsstyre stort sett vurderer søknadene på samme måte som innstillingsutvalget, og det kan derfor være et spørsmål om det lenger kan anses nødvendig og formålstjenlig å opprettholde ordningen med et spesielt innstillingsutvalg for fylket.

Det rådgivende utvalg i Nordland til behandling av krav om lokale reguleringer av fisket holdt møte i Bodø den 6. oktober 1959.

Det ble bl. a. behandlet krav om innføring av forbud mot bruk av rekestrål på en rekke fjorder i fylket. Utvalget fant etter omstendighetene ikke å kunne anbefale innført slike lokale forbud. Dersom fortsatte undersøkelser viser at rekestrålen medfører fare for fiskebestanden, mente utvalget at eventuelle restriksjoner fortrinnsvis bør bli av generell karakter, f. eks. ved bestemmelser som tilsikter å redusere rekestråleens evne til å fange fisk og/eller ensartede tidsfredningsbestemmelser som i tilfelle bør omfatte større distrikter.

Fredningstiden for gullflyndre ble for Værøy og Røst kommuners vedkommende anbefalt utvidet til å gjelde fra og med 1. mars til og med 31. august.

Det forelå krav om innføring av forbud mot bruk av snurpenot etter gytefisk på en rekke fjorder i fylket. Utvalget anbefalte at det i fylket, utenom Lofoten oppsynsdistrikt, inntil 31. desember 1962 blir generelt forbud mot bruk av snurpenot etter torsk i tiden fra og med 15. februar til og med 31. mars.

Videre forelå en rekke krav om forbud mot bruk av sildsnurpenot. Utvalget fant at spørsmålet må ses bl. a. i sammenheng med de landsomfattende bestemmelser som blir truffet i forbindelse med småsildfredningen, og fant ikke på nåværende tidspunkt å kunne anbefale innført lokale forbud mot bruk av sildsnurpenot.

Som nevnt i forrige beretning har Stortinget bevilget kr. 100.000 som tilskott til anskaffelse av nye redskaper for fiskere fra Øksnes og Langenes som mistet bruk på grunn av ukjente trålere og uvær i januar og februar 1959. Det ble oppnevnt et utvalg som skulle avggi forslag til fordeling av bevilgningen, bestående av fiskeriinspektøren, en representant for fiskerne, og lensmannen i Øksnes og Langenes.

Dette utvalg holdt møte på Myre i Vesterålen den 28. oktober 1959, hvor det på grunnlag av framlagte tapsoppgaver m. v. ble avgitt innstilling om en fordeling som vil gi de 22 berettigede skadelidte en erstatning som svarer til 43 pst. av de godkjente tapsbeløp.

I forbindelse med møtet på Myre tok jeg også en tur til Stø i Langenes for bl. a. å besiktige rorbuer som er oppført med nedskrivningsbidrag og konferere med nye søkere om rorbubidrag.

Den 9. november 1959 deltok jeg i møte i Bodø mellom styret for Utbyggingsfondet for Nord-Norge og representanter fra Nordland fylke. På møtet ble bl. a. behandlet fiskerinæringens utvikling og spørsmålet om en videre utbygging av fiskerflåten på bakgrunn av innstillingen fra Torskefiskeutvalget av 1957.

Den 27. november 1959 ble det holdt møte i Bodø i utvalget til behandling av søknader om statsstøtte til flytting fra utvær i Nordland.

Det ble anbefalt nye bevilgninger med tilsammen inntil kr. 133.000 til flytting av 20 husstander fra 13 forskjellige utposter i fylket. 3 søknader fant utvalget ikke å kunne anbefale, mens 1 søknad skal forelegges utvalget på nytt etter at det er blitt innhentet en del nye opplysninger.

Pr. 27. november 1959 er det gitt stønadstilsagn til 138 flyttere i dette fylke med tilsammen kr. 790.850. Flyttingene er fordelt på 20 kommuner og 61 fraflyttingssteder.

Det er ved kontoret fortsatt meget arbeid både i forbindelse med tidligere behandlede saker og med tilrettelegging av nye søknader om statsstøtte til flytting fra utvær.

Administrasjon av statens grunn i fiskevær. Festeavgiften for tomter til våningshus, fisketilvirkningsanlegg, rorbuer, sjøhus og hjellbruk m. v. utgjør i 1959 tilsammen kr. 17.394,21, omtrent samme beløp som i fjoråret. Avgiften fordeler seg slik på de enkelte eiendommer:

Kabelvåg	263	festeforhold	kr. 9.643,89
Skrova	108	—	» 4.604,65
Nyksund	75	—	» 1.993,07
Å i Lofoten	47	—	» 1.152,60
Tilsammen:	493	festeforhold	kr. 17.394,21

I Skrova er utført vanlig vedlikeholdsarbeid på statens rorbuer og kaier. I Kabelvåg har bygningskommunen fortsatt opparbeidelsen av et gatestykke til nytt tomteområde med tilskudd av midler på fiskeribudsjettet. Nyksund er nå blitt tilknyttet vegnettet på Langøya. I den forbindelse er avstått grunn til parkerings- og bussholdeplass i Nyksund.

Merkeregisteret. Fiskerflåten. Antall fiskere. Ved utgangen av året 1959 er det registrert i alt 10.437 fiskefarkoster i Nordland. Hele 8724 båter er imidlertid av størrelse under 35 fot. I årets løp er registrert en tilvekst av 332 slike småbåter. Samtidig har det vært en avgang på 20 båter i størrelsen mellom 35 og 50 fot, og en tilvekst på bare 3 fartøyer av størrelse over 50 fot. Noen betydelig økning av fylkets havgående fiskerflåte kan således ikke påvises.

I løpet av 1958 gikk tallet på fiskere ytterligere ned med 1287 mann, slik at det ved begynnelsen av 1959 var 16.682 fiskere i fylket. Avgangen har foregått i de grupper som har fisket som hovedyrke eller biyrke. Gruppen med fiske som eneyrke har en liten økning på 103 mann. Denne gruppe består nå av 5367 mann.

Den påviste utvikling både i fiskerflåtens sammensetning og i selve fiskeryrket må sies å være ugunstig i betraktning av fylkets og landsdelens utvilsomme muligheter for ekspansjon på dette felt etter de perspektiver som åpner seg ved frihandelsområdet.

Vannforsyningen i fiskevær og fiskeridistrikter. Ifølge regnskapsoversikt for bygningen av Hennes og Kvitnes Vannverk er det innspart et beløp på kr. 21.500 i forhold til byggekapitalen og overslaget på kr. 390.000.

Etter utbyggingen har Sigerfjord og Omland Vannverk et udekket kapitalbehov på kr. 29.000. Til dekning herav har jeg foreslått en samlet tilleggsstøtte fra Fiskeridepartementet og Landbruksdepartementet på kr. 15.000, hvilket samsvarer med forholdet ved den opprinnelige finansiering.

En søknad fra Mortsund og Sandsund Vannverk A/L om tilleggsstøtte kr. 35.000, som på grunn av sviktende driftsinntekter skulle nyttes til nedbetaling av pantelån i Postsparebanken, er blitt avslått av Fiskeridepartementet.

Fryserier, kjøleanlegg og ishus. Ror- og egnebuer m. v. I kvartalet er avgitt uttalelser til kontoret for områdeplanlegging i Nordland bl. a. i forbindelse med søknad om lån av Utbyggingsfondet for Nord-Norge til anskaffelse av tørke og separator for sildolje- og sildemelproduksjon ved fabrikanlegg i Bjørn i Helgeland, søknad om lån til anlegg av notbøteri i tilknytting til eksisterende notbarkeri i Herøy, og søknad om lån til utvidelse av kapasiteten for frysing av reker samt anskaffelse av omlastningsanlegg for sild ved en bedrift i Brønnøysund.

Videre er gitt uttalelse i forbindelse med søknad om lån av Arbeidsløsetrygdens Utbyggingsfond til utbygging av fiskeforedlingsanlegg på Storvik i Gildeskål, og søknad om statsstøtte til anskaffelse av kunstisverk i tilknytning til eksisterende kjøleanlegg på Værøy.

Til oppføring av ror- og egnebu for 10 mann på Stø i Vesterålen er gitt nytt tilsagn om nedskrivningsbidrag, kr. 10.200. Til innredning av rorburom for 7 mann i tidligere oppført bygg på samme sted er gitt tilsagn om nedskrivningsbidrag, kr. 1950. I Nordland fylke finnes nå 77 ror- og egnebuer som er oppført med nedskrivningsbidrag og hvor bidragene fremdeles hefter på eiendommene. Av disse er 28 bygg oppført etter 1945 med plass for 725 personer. En del av de nedskrivningsbidrag som ble tilstått i 1930-årene er blitt tilbakebetalt og heftelsene er slettet.

Naturskader og redskapstap forvoldt av trålere. I dette kvartal er behandlet 7 søknader om bidrag av Naturskadefondet. En tysk tråler, ROS—201, av Rostock, er anmeldt for å ha forvoldt brukstap til en samlet verdi av kr. 79.096,33 for 8 garnbåter utenfor Andenes den 25. oktober 1959.

Blant de andre saker som er behandlet ved kontoret i dette kvartal nevner jeg at det er avgitt uttalelser til fylkesmannen og militære myndigheter om tidspunktet for innkalling til planlagte repetisjonsøvinger. For å virke minst mulig sjenerende for fiskerinæringen i fylket, bør slike innkallinger fortrinsvis foretas i september/oktober.

I samråd med fylkesfiskarlaget og områdeplanleggingskontoret har jeg foreslått at kommunene Bø, Borge, Leiranger, Dønnes og Brønnøy i første omgang blir gjort til gjenstand for Fiskeridirektoratets planlagte utvidete driftsøkonomiske undersøkelser. De nevnte kommuner anses representative for formålet, idet de samlet antas å kunne danne et brukbart tverrsnitt av fiskerinæringen i fylket.

Beretninger fra fiskeriinspektørene i Møre og Trøndelag,

For tidsrommet 1. januar—30. juni 1959 fra A. Næss og
1. juli—31. desember 1959 fra R. Dybos.

1. kvartal 1959.

Værforholdene m. v. Det urolige og stormfulle været utover høsten 1958 fortsatte også i de første måneder av 1959. Dette fikk som kjent den største innflytelse på vintersildfisket, som også denne vinter ble mislykket for mange, og især da for snurperne.

Det som etter mitt syn kaster de største slagskygger over det norske fiske i dag og framtiden er mannskapsspørsmålet — og især da på de store båtene. Bli'r ikke fisket og fortjenesten her større enn den jevnt over har vært de siste par år, kan det vel nå med nokså stor visshet forutsies at det er her den største fare ligger for disse båters deltakelse i de forskjellige fiskerier, og dermed en noenlunde regningssvarende drift og fortjeneste for så vel redere som mannskap.

Vintersildfisket. (Stor- og forfangstsildfisket). Resultatet ble som kjent også denne sesong et vonbrott for mange og da især for snurperne. For dette var vel det urolige været omtrent i hele sesongen den alt vesentlige årsak. At silden ikke hadde slik tyngde som før, gikk mer spredt og hadde mer og mer tendens til å flytte seg nordover gjorde vel også sitt. Det kan vel være at det nå også er for mange som vil delta i dette fiske, og at det også er alt for mange som har innstilt seg på dette fiske som det vesentlige for dem. Avskallingen og omstillingen er vel alt i gang, og en dårlig sesong til vil vel fortsette denne. Men omstillingen til andre fiskerier støter imidlertid på mannskapsmangelen.

Skreifisket har som kjent nå i lang tid vært skra!t, slik at en omstilling og et frafall av deltakere er skjedd. I de siste par år har det imidlertid vært en merkbar bedring i dette fiske, som fortsatte enda sterkere denne vinter, slik at det på mange steder var som et bra fiske i «gamle dager». De fleste mener at dette nå vil fortsette en del år framover.

Skreifisket både for Nord- og Sør-Trøndelag og også så langt sør som på Sunnmøre for denne vinter må betegnes som jevnt bra. På

Sunnmøre var det imidlertid få deltakere enda utenom Borgund-fiskerne, men dette antar en vil endre seg atskillig til neste vinter. De som imidlertid deltok også her for fullt var vel fornøyd med resultatet.

Da den gamle redskapen (mest garn) fra 1910 til 20-årene nå er defekt, er det mest nylongarn som anskaffes. Da disse er dyre i anskaffelse, vil det vel ta noen tid før alle har anskaffet seg tilstrekkelig redskaper. Redskapene ellers er her som bekjent håndsnøre og line.

Her er det naturligvis også nå motorbåtene som er kommet istedetfor ro- og seilbåtene fra 1900-tallet og utover, og da mest de små en- og tomannsbåter som folk har anskaffet seg for det daglige hjemmefiske. Det blir her også fler og fler av dem, og det ser ut til at de slår godt an da de som regel gir bra, ja kanskje det beste netto-utbytte til utøveren.

Feit- og småsildfisket. I årets første kvartal er det vanligvis ikke noe slikt fiske av betydning. Det kan være en del i januar som etter-slett etter høstfisket. I denne måned ble det tatt en del småsild, hovedsakelig på Sunnmøre og i Romsdal. Noen enkelte fangster ble også tatt inne i fjordene i Trøndelag. Det var imidlertid få bruk som deltok i dette fiske, da de fleste som hadde vært med i høstfisket gjør seg klar for deltakelse i storsildfisket. Den alt overveiende del av denne fangsten i januar gikk til olje og mel.

Det ser ut til at det snart skal bli slutt både med feitsilden og småsilden på feltene også i disse 3 fylker. Dette er jo tilfelle med fylkene både sønnenfor og nordenfor.

Bank- og kystfisket. Det er vesentlig på Møre det i denne tiden drives noe bank- og kystfiske av betydning utenom skreifisket. Totalt ga dette imidlertid for distriktet her et betydelig mindre kvantum enn i samme kvartal i 1958. Dette skyldtes for en vesentlig del svikt i storsei-fangstene ute på Egga, som igjen skyldtes dårlig vær og vanskelige driftsforhold. For Sunnmøre og Romsdals vedkommende har fisesalslaget oppgitt at omsetningen av fisk i dette kvartalet lå ca. 3000 tonn lavere enn i tilsvarende kvartal i fjor. For skreifiskets vedkommende var det imidlertid her også en oppgang og større deltakelse enn i fjor.

For Nordmøre ligger antakelig dette fisket atskillig over fjorårets for kvartalet. Dette skyldes formentlig mest at de har en del trålere som i denne tiden drifter på Haltenbanken etter sei og torsk.

For Trøndelag er det ennå få som drifter på bankene i denne tiden. Som nevnt før var det bedre torskefiske enn på lenge, slik at rundfiskkvantumet likevel ble atskillig større enn på samme tid i de nærmest foregående år.

Småfisket, hjemmefisket. Det drives også i denne tiden en del med torskeruser. Deltakelsen blir imidlertid atskillig mindre på grunn av at mange nå går over til skreifisket og storsildfisket. Rusefisker oppbevares nå i kummer og leveres for det meste levende til Norges Levendefisklag. På denne årstiden prøver fiskerne også å oppbevare fisk fanget på andre redskaper i sine kummer. Denne er imidlertid ikke så levedyktig, og Levendefisklaget ble derfor en tid i vinter nødt til å stoppe mottak av torsk fanget med garn. Avsetningsforholdene for den levende fisken herfra var omtrent som vanlig, men litt tregere for Bergensmarkedet. En del av den minste fisken ble også levert til henging.

Skalldyrfisket. Det eneste skalldyrfiske av betydning i denne tiden her er rekefisket. Deltakelsen var stort sett den samme som året før, men kvantumet ble vel på grunn av det stormfulle og urolige vær noe mindre. Avsetningsforholdene var imidlertid gode, og en har heller ikke hørt nevneverdig klage på prisen. Det eneste måtte da være fra kjøperne, som mener denne var for høy.

Etter dette kan en si at fisket for dette distriktet i kvartalet har holdt seg godt oppe for de fleste fiskeriers vedkommende med unntak av storsildfisket. Til gjengjeld ble skreifisket så mye bedre. Det oppveier vel ikke tapet og svikten i storsildfisket, men bøter likevel bra på.

Søknader om trålkonsesjon. Det er i kvartalet kommet inn 3 slike søknader.

Søknader om støtte fra Naturskadefondet. Av slike kom det inn 2. Den ene fra Herøy på Møre og den andre fra Vikna i Nord-Trøndelag. Begge søknader angikk skader på båt og bruk forårsaket av isvansker og sterk og uberegnelig storm.

Søknader om støtte til flytting fra utvær. Det kommer fortsatt inn en del søknader, men søknadsmassen er i avtagende. I dette kvartalet kom inn 3 søknader, 2 fra Møre og Romsdal fylke og 1 fra Nord-Trøndelag.

Reiser. En har vært fraværende ca. 14 døgn fordelt på 4 reiser. En var først en tur til Steinkjer til konferanse med fylkesmannen i anledning av overføringen av de mindre fiskerioppsyn fra fylkesmennene til fiskeriinspektørene. Deretter ble foretatt en reise til Frøya for å ordne med fiskerioppsynet der for vinteren.

Umiddelbart deretter måtte en til Valsfjorden i anledning torskeoppsynet der. I de siste årene har det vært strid mellom garnfiskerne på den ene side og snurrevadfiskerne på den annen om fisket i fjorden. Denne vinter hadde en to møter med fiskerne og oppsynet om saken uten å komme til et tilfredsstillende resultat.

I Valsfjorden har det nå i en årrekke foregått et meget godt torskefiske om vinteren som har medført at en del snurrevadfiskere også er kommet dit for å drive.

I forbindelse med siste turen til Valsfjorden reiste en til Namsos for møte med styret i Nord-Trøndelag fiskarlag angående fordelingen av fiskerisektorens part av Trøndelagsmidlene og oppsetning av forslag for Nord-Trøndelags vedkommende. Senere hadde en liknende møter også med styrene for Sør-Trøndelag fiskarlag og Nordmøre fiskarlag.

2. kvartal 1959.

Værforholdene. I denne tiden er det som regel noenlunde bruksvær for fisket på denne kyststrekningen. Det var det stort sett også i vår. Bankfisket og fisket til havs var imidlertid en del hindret. Det gjaldt således også det forfangstsildfiske som foregikk her utenfor i første del av kvartalet.

Forfangstsildfisket var nærmest mislykket. Det var en periode i mai et ganske godt fiske utenfor Trøndelag og delvis Nordmøre, men den var dessverre så altfor kort. Det delvis ruskete været bidrog også hertil.

Det øvrige sildefiske var det også smått med. Det var litt småsild vesentlig på Møre, uten at det ble til noe kvantum. Hermetikkavtaket for småsild var dårlig, og det meste gikk derfor til olje. Sild av noen størrelse gikk vesentlig til agn. Avtaksforholdene for denne silden var ellers god. Deltakelsen i dette fisket var stor og det gjennomsnittlige utbytte derfor dårlig.

I år har det vært mindre småsild og feitsild enn folk kan minnes så vel i fjordene her som i Nord-Norge.

Bank- og kystfisket var godt for hele strøket så langt værforholdene tillot. Produksjons- og avsetningsforholdene var stort sett også gode. Det samme kan imidlertid ikke sies om prisforholdene — etter fiskernes syn.

Seifisket slo spesielt godt til for Trøndelag. For Nordmøre var det i sin helhet mindre. Her var det imidlertid også en bra start, men siden dabbet det av. Fiskerne derfra søkte derfor nordover og gjorde det bra der.

Det meste av seien gikk som vanlig til hending. Noe ble også omsatt levende, men i beskjedent kvantum. En del gikk også til frysing. På grunn av kjøperstopp måtte en del også gå til oppmaling. Etter dette vil det forstås at avsetningsforholdene var mindre bra.

Skalldyrfisket. Det skalldyrfiske som foregår her i denne tiden er rekefisket, som nå omtrent kan karakteriseres som helårsfiske også her. Kvantumet var vel omtrent som i samme kvartal året før.

Det ble i mai rettet sterke henvendelser til Norges Levendefisklag om å sette ned minsteprisen på reker til frysing. Det ble imidlertid ikke etterkommet. Noen omsetningsvansker av betydning av denne grunn kan en ikke si der oppsto. Kjøpere som en snakket med besværet seg imidlertid over at prisen var for høy for dem til å få noen forretning ut av produksjonen.

Trålkonsesjoner. I dette kvartalet kom det inn 3 søknader om trålkonsesjon, hvorav den ene gjaldt et fartøy på over 300 br. reg. tonn.

Støtte av Naturskadefondet. Det kom inn 5 søknader om støtte fra dette fond. 4 av disse var fra Nord-Trøndelag og 1 fra Sunnmøre.

Flytting fra utvær. Siden dette tiltaket ble satt i verk, er det fra desember 1950 til 1. juli 1959 i dette distriktet i det hele kommet inn 74 søknader om statsbidrag. Herav er 42 innvilget med tilsammen kr. 196.000, 12 er bortfalt av forskjellige grunner, 7 søknader er avslått, 1 er stilt i bero inntil videre og 12 søknader er enda ikke ferdigbehandlet.

Det er mange denne støtten har vært en kjærkommen og avgjørende hjelp for, og de flyttinger som er foretatt med denne støtte kan også avgjort sies å ha vært til det gode samfunnsmessig sett. Det er særlig fra øyene på Smøla og på Vikna de fleste flyttinger er foretatt.

Stormvarslingstjenesten i distriktet. Distriktet har som kjent hatt en rekke små stormvarslingsstasjoner på de mest utsatte steder ute ved kysten. Siden melde- og radiotjenesten ble mer utbygd og radioen ble allemannseie også hos fiskerne, er disse stasjoner blitt mindre påkrevd. De er derfor over de siste år blitt gradvis avviklet og nedlagt. Distriktene har imidlertid holdt på enkelte til det siste. I dette kvartalet kunne en imidlertid foreta den endelige avvikling og det endelige oppgjør vedkommende disse stasjoner for hele distriktet.

Fiskerimeldingene over riksnett. Inntil i fjor vinter har det ikke vært sendt daglige fiskerimeldinger herfra over riksnett, som til eks. for de nordlige fylker. Dette ble det imidlertid rettet på, idet det ble ordnet slik at meldinger også skulle søkes sendt herfra, formidlet av fiskeriinspektøren.

Trøndelagsplanen har som kjent gått ut på en statsstøtte på 32 mill. kroner til utbygging av næringslivet i kystkommunene, som i så måte er betraktet som liggende noe etter. Planen skulle løpe over en 4-årsperiode med siste tildeling i 1960. De kommuner som skulle få støtte var kystkommunene innen begge Trøndelagsfylkene (30 stk.) og 6 av de nordligste kommuner i Nordmøre.

Retningslinjene for planen ble trukket opp i St.melding nr. 67 — 1955 og skulle bl. a. også omfatte støtte til en raskere utbygging og utvikling av forskjellige grener innen fiskerinæringen, bl. a. økning av havfiskeflåten, en hurtigere utbygging av havner, vassanlegg, tilvirknings- og foredlingsanlegg m. v. og til forbedring av kommunikasjonene.

Etter mitt kjennskap til denne sak, har fiskerisektoren innen området etter reduksjon fra områdeplanleggingskontoret og arbeids- og tiltaksnemnda fått betydelig mindre av disse midler enn den etter forutsetningene for planen var tiltenkt.

Lokale reguleringer av fisket. Det har de siste år kommet flere mer eller mindre berettigede krav om lokale reguleringer i fisket. Det kan gjelde forbud mot snurpenota etter sild eller torsk, forbud mot reketråling, forbud mot rundfisktrålen o. l. Forbudene har omfattet større eller mindre områder både i fjorder og ut mot åpne hav. De kunne også ha vært mer eller mindre tidsbegrenset.

I dette kvartalet hadde en også en del slike saker til behandling og da mest fra Sør-Trøndelag. Her var det striden mellom redskapsklassene i Valsfjorden under torskefisket som fremdeles pågikk. Det samme gjaldt også et krav fra Hellfjorden i Roan.

Sammen med de øvrige medlemmer av det utvalg som nå skal behandle slike krav, måtte en derfor en tur dit for å se på og drøfte kravene på nytt.

Reiser. En har bl. a. foretatt inspeksjon av ishusene. Da mange av disse nå er avlegs, er spørsmålet om modernisering tatt opp, og da med installering av bl. a. kjøle- og frysemaskineri. Da det har vært vanskelig å få noen økonomisk støtte til dette, ble søknad herom i vinter sendt fiskeriinspektøren for bidrag over Trøndelagsmidlene. 3 av søknadene ble tilstått et beløp, slik at disse planer nå kan realiseres. Disse ishusene vil etter dette utvilsomt komme mer til nytte og bedre tjene sitt formål enn hittil.

3. kvartal 1959.

Trålkonsesjoner. I dette kvartal kom det inn 2 søknader om trålkonsesjon. Den ene var fra Midsund i Romsdal og den andre fra Ålesund. Søknaden fra Ålesund ble, etter samråd med Sunnmøre Fiskarlag, ikke anbefalt på grunn av at søkeren ikke var fisker av yrke.

Bidrag av Naturskadefondet. Fra Nord-Trøndelag kom det inn 9 søknader om bidrag. 5 av disse var fra Leka, 2 fra Vikna, 1 fra Flatanger og 1 fra Inderøy. Det var intet vesentlig å bemerke til takstene, og søknadene gikk tilbake til vedkommende fylkesmann med anbefaling herfra.

Andre saker som det er arbeidet med i dette kvartal kan nevnes: Budsjettforslag, regnskapsoppgavene for 1957 og 1958 fra fiskersamvirkelagene, div. søknader om fredning: Nord-Trøndelag: fredning av Tryggråsa og Bendøråsa, Eiterfjorden og Årsetfjorden. Sør-Trøndelag: fredning mot snurpenotfiske i Brattgjerd fjord og Sjørgjerd fjord i Osen.

Etter innbydelse deltok jeg i årsmøtet til Sør-Trøndelag Fiskarlag i Råkvåg og Nord-Trøndelag Fiskarlags årsmøte på Kolvereid og Norges Fiskarlags landsmøte i Trondheim.

På en festlig tilstelning på årsmøtet i Sør-Trøndelag Fiskarlag ble fiskeriinspektør A. Næss tildelt H. M. Kongens fortjenstmedalje for fortjenstfullt arbeid.

Disse årsmøtenes forhandlinger var preget av vanskelige forhold for fiskerne, og det ble stilt sterke krav til myndighetene om støtte for å bedre økonomien i fiskeriene.

På møtene ble det også reist krav om forskjellige reguleringer av fisket. For enkelte fjorder forbud mot bruk av snurpenot etter sild til sildemelproduksjonen, og forbud mot bruk av lyskastere til snurpenotfiske etter sild.

Norges Levendefisklags årsmøte ble avholdt i Trondheim 17. august. Det ble der vedtatt endring av lagets vedtekter, § 7, bl. a. på grunnlag av Fiskeridepartementets merknader til vedtektsendring på forrige årsmøte.

Årsmøtet ga sin tilslutning til styrets vedtak om å forhøye prisen på krabbe. Det ble i et vedtak fastslått at den prisen fiskerne betaler for fisken ikke står i rimelig forhold til det forbrukerne må betale, og det ble pålagt styret å kontakte fagorganisasjonen for å få en analyse over transport- og omsetningsomkostningene.

Driftsforholdene for fiskerne. Forholdene var som vanlig på denne årstid bra. Deltakelsen i fisket på Grønland og New Foundland var i år mindre enn årene før. En del fiskebåter kom ikke avsted på grunn av mannskapsmangel. Driftsforholdene den første tiden var betydelig hindret på grunn av drivis på fiskefeltene, og fiskekvantumet ble forholdsvis lavt på første turen.

Saltfisken som ble hjemført til Norge fra disse fiskefeltene var av god kvalitet og ble bra betalt da mislykket fiske for utenlandske trålere hadde skapt etterspørsel etter saltfisk. Det var bare to norske trålere på disse feltene i år. De øvrige norske fiskerne fisket med line og juksa. Det kvantum av torsk og kveite som ble hjemført fra Islands-feltene var i år noe større enn tidligere.

Deltakelsen i kystbankfisket var i år noe større enn foregående år. Fisket var etter forholdene bra. Det var til enkelte tider vanskelig med agn til bankfisket og enkelte båter gjorde bomtur på grunn av

dårlig akkar. Akkar er ansett som førsteklasses agn for bankfisket, men det er bare fersk og ferskfrosset akkar som er brukbar som agn.

Trålfisket synes å ha vært mislykket i dette distrikt i sommer.

Feit- og småsildfisket var dårlig i juni og første del av juli. Sist i juli og august var det middels kvantum sammenliknet med tidligere. Det var lite sild levert til hermetikk, og det vesentligste av fangsten gikk til sildoljeindustrien i de sørlige distriktene. På Nord-Trøndelag gikk det vesentligste av fangsten til agn og hermetikk. Det var froholdsvis stor deltakelse i fisket, så det ble dårlig utbytte for de enkelte bruk og fiskerne.

Seifisket som utgjør en betydelig del av kystfisket i dette distrikt var forholdsvis bra, men omsetningsforholdene var til enkelte tider vanskelig på grunn av uklarhet med hensyn til prisfastsettelsen og stønadsordningen for småsei. Det var også en tid mangel på tørkeplasser, slik at enkelte seifangster måtte leveres til fiskemelfabrikkene. En del av seien ble hentet med brønnbåt og omsatt som levende fisk.

Skalldyr. Rekefisket har til dels vært ujevnt, men kan stort sett karakteriseres som normalt.

Krabbefisket som begynte i september var fra først av meget godt, men omsetningsforholdene var til dels dårlig, og enkelte fiskere fikk ødelagt en betydelig del av fangsten på grunn av for lang lagring.

Alefisket. Det har vært mer regelmessig avhenting av ål enn tidligere, men kvantumet synes ikke å vise særlig stigning.

Størjefisket betegnes som mislykket også i år. Det ble tatt enkelte fangster ved Griptaren og på strekningen nordover til Vikna.

Forsøksfiske med garn etter kolmule foretok noen båter utenfor Frøya, og det ble fisket ca. 30 tonn og prisen var kr. 2,30—2,40 pr. kg med hode.

4. kvartal 1959.

Værforholdene. Enkelte perioder med kuling og sterk storm har til dels vanskeliggjort fisket i fjerne farvann og gjorde overseilingen fra New Foundland-feltene og Grønland hard for de båtene som fisket der i oktober. Værforholdene vanskeliggjorde også delvis håfisket ved Shetland og til dels også kystfisket sist på året.

Fra fjerne farvann ble det ilandført en del saltfisk og enkelte gode kveitefangster fra Grønlands- og Islandsfeltene også i dette kvartal. De siste norske sildfiskerne ved Island ble innklarert i oktober med bra fangster.

Deltakelsen i bankfisket har vært som vanlig, og det ilandførte fiskekvantum ligger noe over det som var ilandført til samme tid

førrige år. Det ble ilandført en del kveitefangster også fra kystbankene, og disse fangstene ble omsatt til bra priser.

Det var treg avsetning for tørrfisk. En betydelig del av denne vare ble liggende til over årsskiftet.

Rusefisket ble bedre enn førrige år, og omsetningen av levende fisk fra fisker antas å være tilfredsstillende. En del av småfisken er levert til hending og til fryseri for filetering. Norges Levendefisklags ordning med salg av overskuddsfisk har vært praktisert et par år og har skapt muligheter for bedre avsetningsforhold for fiskerne og mindre lager for Levendefisklaget. Deltakelsen i rusefisket har vært som tidligere med litt økning i enkelte distrikter.

Rekefisket har gitt bra utbytte. Det oppfiskede kvantum er større enn tidligere og deltakelsen er også større. Det drives til dels på nye felter ut mot havet i Nord-Trøndelag.

Krabbefisket. Det var til å begynne med stor deltakelse i krabbe-fisket og gode driftsforhold, men det var ikke tilstrekkelig mange mottakere i forhold til fangstkvantum, og det ble derfor i enkelte distrikter avsetningsvansker. Enkelte fiskere fikk noe krabbe ødelagt på grunn av for lang lagring.

Hummerfisket var godt i denne perioden. Kvantumet ble større enn tidligere år, og det var gode priser.

Feitsild- og småsildfisket var ganske godt i denne perioden over hele distriktet. Avtaket av småsild til hermetikk var ikke så godt som ventet. Det gikk noe sild til skjærsild, men den overveiende del av sildfangsten gikk til sildøljefabrikkene. Av den største silda ble det saltet en del, noe ble frosset, men størstedelen av denne silda ble også levert til sildøljefabrikkene. Det var ikke stor deltakelse i dette fisket i distriktet da det samtidig foregikk godt sildefiske i Nord-Norge, slik at snurpeflåten ble spredt over hele kysten.

Hvalfangsten. Fra Brødrene Sæbjørnsens hvalstasjon, Steinshamn, ble det drevet fangst med 3 båter. Det foregikk ikke hvalfangst fra stasjonene på Færøyene, og de 3 norske hvalbåtene ble alene om fangsten på det sørlige hvaltrekket, slik at forholdene skulle ligge bra til rette for fangst. Det var også ellers bra driftsforhold med bare noen få liggedager mot tidligere opp til 3–4 uker. Det ble likevel bare 104 hval denne sesongen. Finnhvalen var noe større enn tidligere år.

I småhvalfangsten var deltakelsen som tidligere, men fangsten ved kysten i dette distrikt var noe mindre. Omsetningen av hvalkjøtt og biprodukter har vært tilfredsstillende etter at omsetningen ved lovbeskyttelse ble overlatt Småkvalfangernes Salslag og Norges Råfisklag.

Ishavsfangsten var i 1959 den beste siden 1951. På New Found-

landsfeltet deltok 7 fartøyer fra Møre. Det var vanskelige forhold i Gulfen, men gunstige isforhold på utsiden av New Foundland. Fangsten kom tidlig i gang, og flere skuter var heldig med ungsel-fangsten. I Vestisen deltok 20 skuter fra Møre. Det var hele tiden tett is, og båtene var nesten utelukkende i plukkfangst. Mørebåtene deltok vesentlig i blueback-fangsten. I Danskestredet deltok 7 Møre-skuter. Det var meget is og vanskelige forhold på feltet. Håkjerring-fisket slo feil.

Håbrandfisket. Deltakelsen i dette fisket fra distriktet har vært som tidligere, men det har også deltatt en del mindre båter fra Sørlandet, og deltakelsen ble derfor noe større enn før. Det var vanskelige fangstforhold, og flere båter måtte derfor legge om til annet fiske.

Trålkonsesjoner. I kvartalet kom det inn 2 søknader om trålkonsesjon. Begge farkoster var under 300 br. reg. tonn.

Bidrag av Naturskadefondet. Fra Nord-Trøndelag kom det inn 3 søknader om bidrag. Alle var fra Kolvereid. Det var intet å bemerke til takstene, og søknadene gikk tilbake til vedkommende fylkesmann med anbefaling herfra. Slike båter forsikres vanligvis ikke der i distriktet uten at panthaver gjør krav om det.

Bidrag til flytting fra utvær. Det kom inn en ny søknad i dette kvartal. Den er fra Smøla og gjelder flytting fra Stensøya til Fast-Smøla.

Tvungen avståelse av sjøgrunn på Uthaug. Fra Sør-Trøndelag Landbruksselskap er oversendt til uttalelse en sak vedrørende tvungen avståelse av sjøgrunn til Uthaug Samvirkeleg. Etter anmodning fra Landbruksselskapets styre deltok jeg i befaring i havneområdet på Uthaug og har senere gitt uttalelse om saken til Sør-Trøndelag Landbruksselskap.

Fastsettelse av utvalgsordning. Det har fra flere av fiskarlagene i Nord-Frøya vært reist krav om å få fastsatt utvalgsbestemmelser for garnfisket på strekningen Kverva—Strømøybotn. Fiskeridepartementet har gitt samtykke til at det for vinterfisket blir gjennomført slik ordning også for dette området. Ordningen er underlagt oppsynet i Sula.

Havneanlegg. Stortingets sjøfarts- og fiskerikomité var på havnebefaring på Møre i oktober, og jeg deltok i siste del av befaringen. Det ble ved den anledning mulig å gjøre meg kjent med en del av distriktet og med havneproblemene på disse stedene. Det ble også anledning til å drøfte enkelte vassverksplaner, og besiktige muligheten for vassstilførselen på et par av de viktigste bostedene i fiskeridistriktene på Møre. Det viser seg å være et påtrengende behov for havneanlegg på flere steder i Møredistriktet. Også i Trøndelagsfylkene er det flere steder behov for utbygging av havneanlegg for større fiskefarkoster.

Vassverkssaker. Det er flere vassverk under utbygging i fiskeridistriktene, men behovet for tilfredsstillende vassforsyning stiger sterkt, og det reiser seg flere krav om utbygging der vassforsyningen er mangelfull. Enkelte av disse vassforsyningskrav kan sannsynligvis få en del støtte av de midler som er bevilget i forbindelse med Trøndelagsplanen, men også disse anlegg må ha støtte over fiskeribudsjettet og Landbruksdepartementets budsjett for å kunne klare omkostningene med nødvendige vassverksplaner.

Beretninger fra fiskeriinspektøren på Vestlandet, ved fungerende fiskeriinspektør Ola Haaland

1. kvartal 1959.

Værforholdene har som vanlig vært skiftende i distriktet, men den langvarige stormperiode med over 14 dagers sammenhengende total landligge i beste sildesesongen var nærmest katastrofal.

Vintersildfisket. Med de store økonomiske interesser som er knyttet til og avhengig av sildenæringen — det siste års feilslåtte fiske og havforskernes prognose over utviklingen av fisket — har vel spenningen foran noen vintersildsesong neppe vært større enn i år. Mange båter, spesielt snurpere, hadde vansker med å komme seg ut. Det var ikke bare kapital — men i år også mannskapsvansker. Investeringene i nye redskaper og teknisk utstyr var merkbart mindre enn vanlig foran sesongen, men det var likevel anskaffet omlag 50 nye kostbare snurpenøter av kunstfiber.

Silden kom som i fjor sent under land, første fangsten ble tatt på Sunnmøre 26. januar, og silden hadde dessverre også i år en nordlig gang. Forekomstene sør om Stadt var helst små, den sto dessuten dypt og spredt og var vill og vanskelig å ta. De fleste båtene foretrakk derfor å fiske nordenom Stadt, hvor de største forekomstene var. Av en storsildfangst på ca. 3,5 mill. hl, ble bare 0,5 mill. tatt sør om Stadt.

Vårsildsesongen gikk inn med en langvarig uværperiode med nesten total landligge til de første dager av mars i nordre distrikt, derimot ikke så langvarig i søndre distrikt. Vårsildfisket skuffet imidlertid også i år, mest i Sogn og Fjordane hvor det bare ble tatt vel 90 tusen hl. I Haugesundsdistriktet ble resultatet derimot merkelig nok ubetydelig bedre enn i fjor. Det ble her tatt til dels gode fangster på settegarn på feltet Urter—Sve og Utsira og spesielt ved Hiskjø, men fisket var ujevnt og svært kortvarig. Det ble tatt enkelte små snurpefangster på lys på Selbjørnsfjorden, ved Brandasund og Hiskjø i Hordaland og ved Ferkingstadøyene og Utsira i Rogaland, men snurpefisket på de sørlige felter er dessverre bare en karikatur av hva det en gang var.

Av storsildkvantumet hadde distriktet sør om Stadt i år bare

knappe 15 pst. I 1956 hadde dette distrikt 56 pst. av storsildkvantumet, i 1957 ca. 35 pst., i 1958 ca. 20 pst. og i år altså bare 15 pst., så utsiktene er ikke særlig lyse når det gjelder sildefiskets utvikling i årene framover i dette distrikt.

58 snurpere som deltok i fisket i fjor var ikke med i år, derimot var det kommet til 29 nye snurpere, som ikke var med i fjor, slik at tallet i år var 564 snurpere. Av disse var det 12 fartøyer som i det hele tatt ikke leverte fangst, 95 hadde mellom 100 og 1000 hl. Gjennomsnittlig oppfisket kvantum på de 552 snurpere var 3311 hl og gjennomsnittsverdien kr. 86.759. 129 snurpere hadde over 6000 hl netto levert sild, derav 75 mer enn 7000 hl, av disse 41 med mer enn 8000 hl og av disse igjen bare 16 snurpere med over 10.000 hl netto levert fangst. Sildelagets utregning viser en gjennomsnittlig mannlott for snurperne på kr. 1633 brutto.

Når man så regner 10.000 hl som lønnsomhetsgrensen for snurperne, kan en forstå snurperedernes vansker etter to mislykkede sildesesonger.

Med det begrensede fangstkvantum ble det nok for lite sild til nesten alle anvendelser, men forholdsvis minst på den vel utbygde sildemelindustri som i år bare fikk 2,3 mill. hl, riktignok mer enn i fjor, men på langt nær nok. Det såkalte ringprinsipp ble hardere praktisert i år og sildemelindustrien hadde i den anledning etablert en beredskapsordning med tilskudd til de fabrikker som ble tilført mindre kvanta sild.

Snurpenot av kunstfiber. Den nye kostbare snurpenot av kunstfiber har hatt sitt gjennombrudd denne sesong. Den har vist seg å være mer effektiv og lettere å arbeide med og gamle kjente snurpebaser uttaler at det går ikke lenger an å reise på vintersildfisket med bomullsnot. Selv om nylon-nøtene er dyre og vi vanskelig har råd til å anskaffe oss slike, har vi heller ikke råd å la være om vi vil drive snurpefiske.

Partrålfisket på Egersundsbanken—Halsebanken—Storsildfeltet. De partrållag som var engasjert på Egersundsbanken i høst gikk etter nyttårshelgen ut på samme felt, men det viste seg da at fangstene var mindre. Et par av lagene gikk til Halsebanken hvor det i midten av januar ble tatt brukbare, til dels gode fangster, men fisket ble avbrutt av dårlig vær. Fartøylene drev så partråling under storsildfisket med varierende resultat og fangster opp til 200 hl i trekket, men på grunn av tung sjø forekom det en del notskader. To av lagene hadde til i midten av februar fisket henholdsvis 1500 og 1800 hl. Stormen stoppet da alt fiske i over 14 dager i den beste fisketiden, men forholdene tatt i betraktning er de vel fornøyet med resultatet.

Partrållagene forsøkte seg også under vårsildfisket på de søre felter, men fant ingen sild utenom setteriene. Det ene laget tok inn kasser og is, og gikk i begynnelsen av mars til feltet 55 kv.mil s.v. av Utsira, og trålte sammen med svenskene. Det var imidlertid nå i seneste laget og mindre sild å se, silden gikk mer i små dotter og i ujevne dybder fra 20—80 favner, og resultatet ble bare omlag 300 hl. På denne tid fikk også svenskene mindre fangster, men hadde tatt bra fangster på samme feltet tidligere på vinteren.

Det er senere meldt at de danske fiskere fra begynnelsen av februar hadde en av de beste sesonger de har hatt ved Halsebanken og Skagen, og vi må regne med at også norske trålere vil være med her neste år.

Fiskeutråling Egersundsdistriktet. I løpet av kvartalet deltok 13 båter, hvorav 6 fra Sør-Rogaland, i trålfisket etter konsumfisk på Egersundsbanken og Kalsmedgrunden. Fartøyene gjorde vanligvis 2 turer pr. uke og fangstene lå på 1—5 tonn pr. tur, oftest 4—5 tonn, vesentlig torsk, sei og hvitling.

Tråling etter industrifisk. Danske fiskere har drevet et ganske utstrakt fiske etter industrifisk i Nordsjøen og til dels utenfor vår Sør-Vestkyst, og våre fiskere har blitt kritisert for at de ikke har vært med på dette fisket. Det har imidlertid vært delte meninger om berettigelsen av dette fisket, mange har sett på det som et rovfiske. Imidlertid er nå også våre fiskere kommet med. Det har i løpet av kvartalet deltatt 30 båter, hvorav 22 fra Rogaland, de fleste fra begynnelsen av mars, og fisket har gitt til dels meget gode fangster. En av båtene tok således 240 hl i ett hal på østkanten av Fladengrund og fikk full last på 1/2 dags fangst. Fisken blir betalt med kr. 15 pr. hl og leveres til sildemelfabrikkene hovedsakelig i Egersund og Kopervik.

Pigghåfisket. En ganske stor flåte har drevet dette fisket i Sogn og Fjordane, men også dette fisket har dessverre skuffet stort. Fangstene har vært små og ujevne og håen har vært vanskelig å finne på de vanlige felt. Priser og omsetningsforhold har vært stabile. I Rogaland og Hordaland har derimot kvantumet vært ubetydelig bedre i år, men det skyldes sannsynligvis at deltakelsen har øket noe.

Kystfisket. Rogaland har dette kvartal hatt noe bedre tilførsler av torsk og sei/lyr med 217 tonn i forhold til samme kvartal i fjor, derimot 96 tonn mindre hyse. Hordaland har hatt omtrent samme kvanta som i fjor. Sogn og Fjordane har derimot hatt en mindre svikt i tilførslene av torsk med 59 tonn og hyse med 24 tonn, men i tillegg hertil en katastrofal nedgang i sei og lyr på hele 2738 tonn. Sannsynligvis er det en følge av sildens nordligere gang, men værforholdene og utenlandske trålere var også til hinder for rasjonell

drift på seifeltene til havs. Tilførslene av brosme og lange har sviktet med henholdsvis 107 og 66 tonn i forhold til i fjor.

Håbrandfisket. Deltakelsen er vanligvis mindre dette kvartal på grunn av vintersildfisket. De få båtene som var ute fikk imidlertid brukbare fangster på Tampen og spesielt under Shetland, men værforholdene hindret senere fisket meget til det ble tatt opp igjen fra midten av mars med skiftende resultat.

Rekefisket var også meget værhindret første del av kvartalet, og fangstene var også helst små. Fisket tok seg imidlertid ganske bra opp fra slutten av februar på gytefeltet ut for Jæren, og det deltok ca. 60 fartøyer i fisket. Prisen har vært god og omsetningen upå klagelig i hele distriktet.

Makrell til agn. Som nevnt i forrige rapport hadde en fått diskutert spørsmålet om makrell til agn i Nord-Norge med kaptein Strøm på Fiskeridirektoratets m/s «Thor Iversen». Han var svært interessert i spørsmålet og bestilte et parti som ble sendt oppover. Dessuten fikk jeg til disposisjon av Makrellaget et parti som kaptein Strøm påtok seg å utlevere til 5 kjente bankfiskere i Honningsvåg.

Etter å ha vært ute to turer med halvparten sild og makrell som agn, satt om hinannen hele setningen, uttaler kaptein Strøm at det ikke var vanskelig å se hva som fisket best. Han brukte også ett sett med bare makrell og det var den beste haling han hadde. På en enkelt stamp (200 angler) fikk de 80 skrei, 3–4 kg. mens det beste på sild var 60 stk. skrei. Makrellagnet satt bedre på enn sildeagnet.

Under det neste forsøk, hvor kaptein Strøm var anmodet om å foreta nøyaktig telling, var dessverre værforholdene svært dårlige, slik at det ikke lykkes å telle alle stampene. Imidlertid ble telling foretatt under draging av 53 stamper makrellegnet og 34 stamper sildeegnet line. Gjennomsnittsfangsten for sildeegnet line ble 18,94 stk. fisk pr. stamp mot 28,06 stk. fisk pr. stamp på makrellegnet line. Det er over 30 pst. bedre fangst på makrellegnet enn sildeegnet line og omtrent samme resultat som pigghåfiskerne tidligere er kommet til. Selv om forsøket kanskje er noe begrenset, må en gå ut fra at et større anlagt forsøk ville vist omtrent samme resultat.

Utenlandske fiskeres leveranse til sildemelindustrien. Både danske og svenske fiskere driver et utstrakt trålfiske på bankene i Nordsjøen og utfor kysten av Sør-Vest-Norge. Svenske fiskere leverte i 1958 hele 61.890 tonn fisk og sild i Danmark, av dette 14.403 tonn skrapfisk, resten hovedsakelig sild og makrell. Skrapfisken ble betalt med 16 sv. øre pr. kg. Gjennomsnittsprisen på den danske sildefangst i 1958, hvorav 90 pst. gikk til sildemelindustrien, var d. kr. 0,257 pr. kg.

Hvor meget av de svenske og danske leveranser som er fanget utenfor vår kyst er ikke mulig å si, men at det er en betydelig del er sikkert.

For vår vel utbygde sildemelindustri, som de siste årene har fått helt utilstrekkelige tilførsler, burde dette vært et velkomment råstoff, og så vidt en kan forstå må de kunne konkurrere med de danske fabrikker prismessig.

En av fabrikkene i Egersund har lagt om sin produksjon og importerer betydelige kvanta soyabønner. Det burde ikke være noe i veien for at enkelte andre fabrikker importerte sild, som vi på grunn feilslått fiske ikke kan produsere tilstrekkelig av selv. Selv om den norske deltakelsen i industrisildfisket i Nordsjøen etter all sannsynlighet vil øke betraktelig i år, har industrien så stor kapasitet at også eventuell svensk og dansk leveranse skulle kunne maktes.

Selv om vi ikke kan fange all silden, burde vi være interessert i å tjene de arbeids- og produksjonsomkostninger og den eksportfortjeneste som nå tilfaller de danske fabrikker.

Vassforsyningsanlegg på Tyrnevik, Sund. Det har vært arbeidet med spørsmålet om nytt vannforsyningsanlegg på Tyrnevik i Sund kommune til erstatning for Vårsildavgiftsfondets gamle anlegg som er helt defekt. Havnedirektøren har innstilt på en bevilgning på kr. 35.000 og kommunen har på forespørsel herfra vedtatt å yte kr. 12.000 i tillegg til dugnad på 90 dagsverk av fiskere på stedet, kalkulert til kr. 3000. Under forutsetning av at anlegget kan bygges uten kloreringsanlegg mangler det da kr. 5000 på finansieringen, hvilket beløp en har fått utvirket som tilskott fra Vårsildavgiftsfondet. Anlegget skulle dermed være klar til å påbegynnes til sommeren.

Bakkasund Ishuslag. Overdragelse av anlegget til de interesserte parter har nå funnet sted.

Oreigning sjøhustomter Ytrøy i Solund. Befaring er tidligere foretatt vedrørende 2 søknader om oreigning på Ytrøy i Solund, hvor den ene sak lyktes å få ordnet i minnelighet. Den andre, som gjelder grunn til et påtenkt privat fiskemottakeranlegg er fremdeles utsatt i forståelse med søkeren, da fiskarlaget på stedet i samarbeid med Sogn og Fjordane Fiskesalslag arbeider med planer om reising av et tidsmessig anlegg på Ytrøy.

Fiseforsøk med snurrevad av Courlene X 3. Etter anmodning av agenten for det nye engelske kunstfiberstoffet Courlene X 3 har en vært behjelpelig med å fremskaffe skisse og materialoppgaver over et snurrevad av dette nye stoff som firmaet ønsker prøvet hos oss. En har også skaffet en dyktig snurrevadfisker som er villig til å gjøre forsøket. Snurrevadet blir stillet gratis til fiskerens disposisjon, og

vi venter oss meget av dette nye stoff som de engelske snurrevad-fiskere og trålere er gått helt over til å bruke.

Utbygging av mottaks- og tilvirkningskapasiteten i Sirevåg, Rogaland. På grunn av den betydelige utvikling av reke- og makrellfisket i Sør-Rogaland og tilstrømming av tilreisende fiskere, er mottaks- og tilvirkningskapasiteten i Sirevåg meget anstrengt under sesongen hos stedets to mottakere. Den private mottaker arbeider imidlertid med planer om utvidelse av sitt anlegg, og har i den anledning søkt kontakt om muligheten for lån i Statens Fiskarbank.

Merkeregisteret. Arbeidet her har gått som vanlig. I løpet av kvartalet er mottatt 233 innberetninger fra tilsynsmennene.

Andre saker. Lensmannen i Tysvær hadde opptatt politiforklaring av en del fiskere i Tysvær på grunn av den måte de hadde «vatnet» sine hummerteiner. Hummerfiskerne på denne utsatte strekning hadde nyttet samme «vatnings»-måte i 50–60 år, og det var den etter forholdene mest forsvarlige metode som var benyttet, hvorfor saken anbefaltes henlagt.

2. kvartal 1959.

I motsetning til foregående kvartal har *værforholdene* dette kvartal gjennomgående vært helst svært gode.

Den matte stemning etter årets dårlige sildesesong ga seg heldigvis fort blant fiskerne som har gitt seg i kast med nye oppgaver og nye fiskerier så langt egne midler og kredittmuligheter har gjort det mulig, og i en utstrekning som er helt beundringsverdig.

Etter svikten i vintersildfisket de siste 3 år, har interessen for fisket i Nordsjøen vært påtagelig, spesielt etterat enkelte gjorde det så bra på tobis- og sildetråling i Nordsjøen og reketråling og makrellharping på Revet siste år. Mens de fleste større skøyter har tatt opp trålingen etter reke har det vært en del av snurpeflåten, som er utstyrt med tilstrekkelig maskinkraft, som har tatt opp tobis-, sild- og industrifisketråling. Selv om enkeltfangstene ikke alltid har blitt så store, så blir det likevel noe ut av de jevne tilførsler som har kommet vel med for sildemelfabrikken i søre distrikt.

Forfangstsild-, småsild- og mussafisket. Forfangstsildfisket var i år helt ubetydelig i dette distrikt. Etter ønske fra brislingfiskerne ble småsildfisket stoppet i Rogaland og Hordaland i mai, derimot fritt i Sogn og Fjordane, hvor det for øvrig ikke ble tatt noen særlige fangster før i slutten av april. I juni foregikk det et godt mussafiske i Hordaland, hovedsakelig i Bremnes—Bømlo—Austevoll og Strandvik.

Brislingfisket. Det var gode utsikter for dette fisket foran sesongen,

spesielt i Sunnhordland, Ryfylke og også i Indre Sogn. Fisket begynte på vanlig tid for alle felt, unntatt Åkrefjorden, hvor prøvefisket hadde vist for mager fisk. Fisket slo godt til, best i Ryfylke hvor det de første dager ble låssatt ca. 100 tusen skjegger av ypperlig kvalitet og størrelse, omlag 5 ganger så meget som hele fangsten i Rogaland forrige år. Det var også forholdsvis bra fangster i Samnanger—Masfjorden og Osterfjorden i Hordaland, men derimot viste den seg å være for mager i Sunnhordland, hvorfor feltet innenfor Ryvarden—Slåtterøy fyr ble sperret allerede 30. mai både for brisling og mussfisket.

Makrellfisket. Drivgarnsfisket etter makrell begynte i år noe tidligere enn vanlig i de sørlige distrikter, hvor for øvrig deltakelsen var noe bedre på bekostning av deltakelsen i Haugesundsdistriktet. Fangstmulighetene har nemlig de siste år vist seg best på de sørlige felt, og slik ble det også i år. Fangstene i Haugesundsdistriktet var ujevne og resultatet under et middelsår, mens det for de drivere herfra som deltok i fisket i Egersunds- og Kristiansandsdistriktet ble ganske bra.

Redskapstapene på Sirahavet var i år særlig store på grunn av strømforholdene, og mange lenker gikk tapt. Anslagsvis 3/400 garn gikk tapt på Sirahavet i løpet av et par dager, og det arbeides med å få Redskapstrygdlaget til å påta seg forsikring av makrellgarn fra neste sesong.

Kystfisket. Deltakelsen har vært omtrent normal og omsetningen har gått bra i hele distriktet. Forekomstene av sei har vært mindre enn vanlig både i Rogaland og Hordaland, derimot bra i Sogn og Fjordane. Rogaland har dette kvartal hatt noe bedre tilførsler av torsk, lyr og hyse. Palen synes dessverre å svikte i år. I juni ble bare oppfisket 30,4 tonn mot 120 tonn i juni i fjor. Den av Hordaland Fiskesalslag innkjøpte fileteringsmaskin har derfor ikke fått den råstofftilførsel som var ventet og sterkt ønskelig. Sogn og Fjordane har derimot hatt 329 tonn mer torsk, 365 tonn mer sei og lyr og 24 tonn mer hyse enn samme kvartal foregående år, og betydelig av de 908 tonn sei og lyr er gått til fileteringsanlegget i Kristiansand, mens derimot mindre til anlegget i Bergen.

Hummerfisket. Deltakelsen i vårfisket etter hummer har vært bra. Pris og omsetningsforholdene har vært gode.

Pigghåfisket. Deltakelsen i pigghåfisket fra Sogn og Fjordane var god dette kvartal og fangstene likeså, spesielt i april og juni. Det er i Sogn og Fjordane i løpet av kvartalet ilandført hele 4198,7 tonn, og de store fangster har nødvendiggjort regulering og dirigering av fangstene gjennom salgslaget. Prisen er i år forhøyet med 3 øre pr. kg til 40 øre pr. kg. Minstestørrelsen er forhøyet til 75 cm. Det synes

som om ekspansjonen i dette fisket fra Hordaland har stoppet opp. Rogaland hadde bare 12,4 tonn, men fiskerne her er mer interessert i reke.

Rekefisket. Det mest gledelige som skjedde i løpet av kvartalet var det nesten eventyrlige rekefisket som begynte på Fladengrund. M/s «Kloholm» av Kopervik, som var ute på tråling etter industrifisk på Fladengrund, fikk i midten av april en del reke sammen med fisken i dyprennen på Fladengrund. Skipper Sund fortalte ved hjemkomsten om reken, men neppe noen regnet med slike eventyrlige forekomster som dem en dansk tråler noen dager senere tilfeldigvis fikk. Det var lang kjøring til dette nye feltet, ca. 17–18 timer fra Karmøy, ca. 24 timer fra Egersund, men noen få reketrålere la likevel i vei, og under svært gunstige værforhold i slutten av april ble det tatt rent eventyrlige fangster. Problemet var å få passelige hal så ikke noten sprakk. Det fortelles om $\frac{1}{2}$ times hal på 2000 kg som jo var vanskelig å berge. Fangstene var så store at det ikke var mulig å koke rekene, som derfor ble levert som råreke og frosset eller kokt og pillet i havn. Deltakelsen øket raskt og tilførslene ble så store, at salslaget måtte innføre kvoteregulering, 2 tonn pr. båt pr. tur og kun 1 døgnns fiske. På 3 dager i midten av mai ilandbrakte 76 båter hele 152 tonn, og det ble derfor nødvendig også med utseilingsdirigering av bare et visst antall båter pr. uke.

For fiske på det vanlige felt på Revet var det ikke kvoteregulering for annet enn såkalt sjøkokt reke. Fangstene var også her bra, selv om de ikke var så store som på Fladengrund.

Selv om det ble pillet det fabrikkene maktet og en del hermetikkfabrikker tok det de kunne, måtte en god del settes inn på fryseriene. Reken fra Fladengrund var av stor og god kvalitet, bare litt blekere i fargen, som nok skyldes bunn- og ernæringsforholdene. Over 200 båter har deltatt i rekefisket dette kvartal, og kvantumet kunne selvsagt vært betydelig større om ikke salgslaget av avsetningsmessige grunner hadde måttet regulere fisket.

Stavsild. Den økende deltakelse i trålfisket har gitt seg utslag i fangst av fisk- og sildearter som tidligere har vært lite påaktet. Fabrikkråleren «Havkvern», som for øvrig har et meget godt samarbeid med de øvrige trålere, er jo interessert i alt som kan nyttiggjøres, og har nok æren for denne utvikling. Siste høst fikk fabrikktråleren bra med stavsild i bakkekanten vest av Jærens Rev, øyensynlig stavsild som var på gytevandring. Fra begynnelsen av april til midten av mai i år utviklet det seg så et helt nytt og forholdsvis bra fiske etter stavsild 8–10 kv.mil av Jomfruland. På 250–270 favners dyp, en for trålfiskerne hittil utenkelig dybde, ble det tatt gode fangster. «Havkvern» fikk hal på opp til 300 hl, og der var forholdsvis små skøyter

som fisket 15/1600 hl. Fangsten ble hovedsakelig levert i Randesund, men også en del i Egersund, og etter forløpet av fisket i år må man kunne regne med større deltakelse neste år.

Industrifisket — øyenpål. Deltakelsen i dette fiske på Fladengrund var også god etter påske, da en del snurpere etter hvert kom med i fisket. Fangstene var imidlertid nå mindre. Fisken hadde øyensynlig flyttet seg, men det ble funnet brukbare forekomster på Stenrevet. Senere også i vestre kanten og nordover på Fladengrund, hvor det meste av fisket foregikk i løpet av kvartalet. 30—40 båter har deltatt i dette fisket med leveranse hovedsakelig i Egersund og Kopervik.

Tobisfisket. Etter det svært gode resultat av tobisfisket i fjor, var det stor interesse for dette fisket i år. Folk som aldri hadde vært borti tråling la i vei, og det gikk som rimelig kan være ikke alltid så bra, dessverre.

Fisket begynte på Doggerbank allerede i slutten av april og det deltok etter hvert ca. 65 båter i fisket, mot 15 siste år. Det var meget værhindring i år, forekomstene syntes også mindre og fangstene nokså ujevne. Det ble derfor meget kjøring fram og tilbake på feltet, snart på industrifeltet på Fladengrund og Stenrevet, snart på tobis på Doggerbank. Det var også merkbart mindre dansker på tobisfisket i år. De trålte helst øyenpål, populært kalt Calypso.

Tobisfisket ga et samlet resultat på 84.585 hl, på ca. 65 båter mot vel 44 tusen på de 15 båtene i fjor. Det er derfor dessverre en god del båter som i beste fall bare klarte å dekke utgiftene. De båter som har høstet en del erfaring i dette fisket de siste 2 sesonger, har imidlertid et brukbart resultat også i år.

Industrifisket ved Island. Utrustningen til årets industrifiske ble noe mindre enn fjorårets. Mannskapssituasjonen var vanskelig og det deltok i år 95 båter mot 108 i fjor. Føringsflåten var også mindre. Prisen ble i år noe bedre, nemlig kr. 34,75 pr. hl. Basis 18 pst. fett og med fettregulering på kr. 1,26 pr. hl pr. pst. over eller under 18 pst. hjemført og utmålt ved fabrikk. Dette var en stigning fra i fjor på kr. 1,25 pr. hl og 6 øre på fettreguleringen. For levering til fraktestartøy på feltet ble prisen kr. 23,70 mot kr. 21,60 i fjor.

De første fangstene ble tatt 19. juni. Det var i år særs meget dravis ved Nord-Island, og det var sjelden at silden gikk i åter. De snurpere som var utstyrt med asdic og store nylonnøter hadde derfor langt større fangstmuligheter. Mens gjennomsnittsfangsten i 1958 lå på ca. 2575 hl, er den i år oppgitt til ca. 3580. Mange snurpere, særskilt de med asdic har i år gjort stortur, og årets sesong har vist nødvendigheten av asdic og nylonnøter ved dette fisket.

Partrålforsøk islandssild. Det har i løpet av kvartalet vært arbeidet

en del med å få i stand forsøk med partrål under årets islandsfiske. Så kostbart som drivgarnsutrustningen i dag er, og så intenst som dette fisket nå drives, er spørsmålet om bruk av partrål under dette fisket av stor betydning for utrusterne.

Decca Navigator — Consol radiopeiling. I forbindelse med utvidelse av trålfisket i Nordsjøen ble en innkalt til et orienteringsmøte i Stavanger hvor spørsmålet om utbygging av en norsk Decca-stasjon ble drøftet. Noen ganske få norske båter har allerede leiet Decca-apparat og er meget godt fornøyet med dette navigasjonsapparat. Imidlertid faller det for dyrt til at det kan bli alment brukt av våre fiskere. Fiskerne er for øvrig vel tjent med Consolpeilingene fra Stavanger og Bushmills radiofyr for sin drift i den sørlige del av Nordsjøen. I den midtre og nordlige del av Nordsjøen er der imidlertid enkelte områder som ikke er dekket av disse to Consolfyr. Fra fiskerhold er det sterkt framholdt ønskeligheten av et radiofyr på Stadt eller kanskje enda lenger nord, som da også vil få stor betydning for fisket også i Norskehavet.

Trålkonsesjoner. Det er i dette kvartal behandlet 8 nye søknader om trålkonsesjon. Det har deltatt en del båter i trålfiske uten konsesjon. Når en har gjort enkelte båteiere oppmerksom på forholdene, uttaler de at de ikke har kjennskap til bestemmelsene.

3. kvartal 1959.

Værforholdene har vært svært gunstige det meste av kvartalet, og fiskedriften har vært meget intensiv.

Brislingfisket ga lite utbytte i Rogaland dette kvartal, bare omlag 6 tusen skjegger. Det fredete felt i Sunnhordland ble først åpnet 21. august og fisket slo godt til, slik at det i august og september ble fisket omlag 200 tusen skjegger. I Sogn og Fjordane var fisket også dette kvartal dårlig. Brislingfisket må i år betegnes som særs godt, og har vært et kjærkommet råstoff for distriktets hermetikkfabrikker, som har hatt en lang sesong.

Småsild- og mussafisket. Mussafisket slo godt til på det tidligere fredete felt utenfor Tittelsnes også i juli, spesielt i Bremnes—Bømlo-området var det meget godt. Senere i kvartalet var imidlertid fisket mindre, men også mussafisket må i år betegnes som svært godt.

Størjefisket. Deltakelsen i dette fisket minker fortsatt, og i år var det bare 97 notbruk som leverte fangst, mot 157 i fjor og hele 433 i 1954. Annet er heller ikke å vente i et så sjansepreget fiske som dette.

Det ble i år bare oppfisket ca. 2500 tonn med en gjennomsnittspris på kr. 1,65 og kr. 1,78 i henholdsvis 1. og 2. prisperiode mot 2850

tonn i fjor til en gjennomsnittspris av kr. 1,36. Gjennomsnittsutbyttet ligger således både fangst- og prismessig bedre an pr. notbruk enn i fjor. Det beste fangstfelt var også i år Hordaland. Av de 19 notbruk fra Sogn og Fjordane er det bare 3 som har fisket over 35 tonn, og av 6 i Rogaland bare 1, mens det for Hordaland av 30 er 9 med fangst over 35 tonn, endog 2 over 100 tonn.

Kystfisket. Bortsett fra Rogaland, som dette kvartal hadde tilførsler på 965 tonn torsk, sei, lyr og hyse, har tilførslene både i Sogn og Fjordane og Hordaland gått ned med omlag halyparten i forhold til samme kvartal i fjor. Størst er svikten i tilførselen av sei og lyr, hvorav forekomstene av en eller annen grunn er uvanlig små i år, men for Sogn og Fjordane har det også vært mindre tilførsler av torsk og hyse. Fileteringsanlegget som var basert på overskuddssei og -lyr har derfor heller ikke dette kvartal fått vist sin berettigelse.

Pigghåfisket. På grunn av at en del av pigghåbåtene la om til lange- og brosmefiske med leveranse på Møre, var deltakelsen for Sogn og Fjordane mindre i juli/august. Fra september deltok det imidlertid 50—60 båter og fangstene var gode. Avsetningen har gått bra, og der har ikke vært noen begrensning eller regulering ut over kvoten på 40 tonn pr. fartøy pr. tur.

Islandsildfisket. Snurpefisket. Da størstedelen av snurpeflåten også i år baserte seg på industrifisket, var det kun 19 båter som rustet ut med «tønner og salt». Selv om bare noen få av båtene oppnådde full last, var fangstene likevel så pass bra for de fleste, at resultatet som helhet må betraktes som godt. Best ble resultatet for de båter som hadde asdic og nylonnot, og fiskerne er enstemmig om at det ikke nytter å drive snurpefisket uten i hvert fall asdic. Ifyllingsprosenten ble i år omlag 74, mot bare 30 i fjor. De aller fleste snurperne gikk bort igjen med drivgarn.

Drivgarnsfisket. Deltakelsen var som vanlig god i drivgarnsfisket, med tilsammen 215 båter. Det ble i år hjembrakt 200.766 tønner, med en ifyllingsprosent på 80. Fisket ble drevet over store havområder, og det ble en lang og slitsom sesong for samtlige drivere. Det var meget uvær og helst lite sild i passende dybde, og spruten som kom tidlig på feltet skremte og splittet stimene. Fisket var derfor svært ujevnt, og først de siste dager av august, kunne noen få av de ordinære drivere forlate feltet med full last. Men mange drivere oppnådde ikke full last i det hele tatt. De fleste holdt ut til ca. 20. september, men måtte da slutte av for å komme med i l. gjennomsnittspris. De båtene som lå lenger, fikk dårligere vær og meget redskapsslit. Fangstene var også små. Storparten av driverne hadde i år 45—50 drivnetter, og med særdeles stor slitasje på redskapene, større

utgifter enn vanlig til assuranser, olje og annet utstyr. Nettoutbyttet ble ikke så godt som en skulle ventet. Kvaliteten på silden var i år særs fin, og silden jevnt over noe større enn forrige år.

Trålsildfisket i Nordsjøen. Fisket begynte på Fladengrund i midten av juli. Forekomstene var også i år svært ujevne, og det ble meget kjøring til de forskjellige banker. Det beste feltet for nordmennene var fra Vikingbanken til ost av Korallbanken, med Patchbanken som sikreste og beste fangstplass. En stor del av svenskene fisket i år omkring Forty Mile Ground hvor de fikk bra mengder av større sild for salting og konsum. Det ble også fra norsk hold forsøkt å gjøre en innsats for å intensivere saltingen på feltet, men fiskerne syntes ikke de fikk noe stort igjen for arbeidet og foretrakk å levere til fryseri og sildemel. Dette er virkelig beklagelig for det har vist seg at det lar seg gjøre å tilberede et førsteklasses produkt som også er vel motatt på hjemmemarkedet. Omlag 110 fartøyer har i år deltatt i silde-trålingen mot 75 i fjor. Det oppfiskede kvantum ble ca. 104 tusen hl mot 58 tusen i fjor, så resultatet for den enkelte er jevnt over bedre enn siste år. Mesteparten av fangsten er levert til sildemel-industrien til en pris av kr. 34,50 pr. hl basert på 18 pst. fett med fradrag eller tillegg på kr. 1,26 pr. pst. over eller under 18. Mesteparten av kvantumet er oppgjort etter 16–17 pst. fett og enkelte fiskere er sterkt misfornøyet med og har liten tillit til ordningen med fettanalysen.

Sildetrålerne har etter sesongen i år reorganisert den gamle trålerforening.

Industrifisket — øyenpål. Etter at trålsild-sesongen tok til, er det bare noen ganske få og mindre båter som har trålet etter øyenpål nær kysten, men noen ti tusen hl har det blitt på fabrikkene i distriktet fra disse få og de mange reketrålere.

Rekefisket. Fellesferie ved hermetikfabrikkene og pillestasjonene og ellers strenge kvoter førte til begrenset deltakelse i rekefisket i en del av juli. 6 båter forsøkte direkte landing av Fladenreke i Aberdeen, men dette ble ikke velsett av de øvrige rekefiskere og salgslaget. Landingene falt imidlertid ikke alle like bra ut, og ble ikke gjenopptatt senere. Kvoten på røreke ble opphevet 9. august, mens det på salt- og sjøkokt (løypt) reke ble opprettholdt varierende kvoter ut kvartalet.

Deltakelsen i fisket har vært svært god og avsetningen har også gått bra, selv om en del reke har måttet fryses for senere eksport.

Makrellfisket. Snurpefisket etter makrell var meget godt på strekningen fra Karmøy og sørover, særlig fra midten av juli og utover i kvartalet. Deltakelsen var også bedre enn i fjor. Etter at sildefisket har avtatt, er fiskerne blitt mer klar over betydningen av de gode

forekomster av makrell, men de lave makrellpriser i høysesongen skaper en del misnøye blant de nye makrellfiskerne. Landnotfisket i Rogaland var omtrent som i fjor, mens det derimot i Hordaland var betydelig dårligere. Etter det gode resultat av harpefisket i fjor ble deltakelsen i år som ventet god. Makrellen var av fin kvalitet og prisene brukbare etter hvert som det led ut i sesongen, så fiskerne er stort sett fornøyet.

Powerblokken under snurpefisket. Islandske fiskere har i år foretatt forsøk med å sette og ta inn noten over hekken uten bruk av notbåt, ved hjelp av den kjente amerikanske Powerblokken. Forsøket skal ha vært særs vellykket, og det ser ut for at islandingene går over til denne driftsform, for samtlige båter de bygger her i landet blir nå utstyrt med Powerblokk. Den er meget arbeids- og tidsbesparende, tørkingen av noten går meget hurtigere og gjør det mulig å foreta flere kast. Den krever dessuten mindre mannskap, men sliter visstnok mer på nøtene.

Makrell til agn. Makrellaget sendte dette kvartal 2 representanter til Nord-Norge for å forsøke å gjøre makrellens fortreffelige egenskaper som agn bedre kjent blant de aktive linefiskere. Makrellen vil sikkert etter hvert innarbeide seg og bli like populær blant fiskerne i Nord-Norge som blant Grønlands- og pigghåfiskerne. På grunn av de store transportomkostninger må makrellen stilles likt med annet agn når det gjelder subsidier.

Mangel på is. Den raske utvikling av makrellfisket, reke- og silde-trålingen i Rogaland har ført til en betydelig økning av behovet for is. Behovet ble dessverre ikke dekket, med den følge at fiskerne ble hemmet i sin drift.

Den private fiskemottaker på Kvitsøy, som nå bygger ny større mottakerstasjon, har også planer om å innrede et mindre kjøleanlegg og også anskaffe en ismaskin. All is må nemlig fraktes fra Skudenes eller Stavanger og blir av den grunn kostbar.

Fiskemottakerstasjonene i Rogaland. Under en befaring til de større mottakerstasjoner i Sør-Rogaland i sommer ble en gledelig overrasket over å se den utbygging og/eller modernisering som allerede var foretatt eller var i gang av de private mottakere. De fleste hadde fått seg små kjølerom og/eller gode isrom.

Værvarslings utrorsvarsler. Værvarslingen har fått inntrykk av at varslene er lite brukt av fiskerne. Foretatte undersøkelser viser at der er mange fiskere, spesielt rekefiskerne og pigghåfiskerne som bruker og har stor nytte av disse varsler. De protesterer derfor mot at varslene blir sløyfet. Det er anbefalt at varslene blir bedre bekjentgjort i fiskerimeldingen og fiskeripressen.

Vannforsyning i Hellvik. Hellvik i Egersund med sin ypperlige havn har de senere år fått større betydning også for tilreisende reke- og makrellfiskere. Stedet har 2 private mottakere som har bygget seg nye moderne mottakerplasser med små kjøleanlegg. Stedet har imidlertid ingen vannforsyning for fiskerne. Forhåpentlig vil vannforsyningen bli ordnet om ikke så lenge.

Tyrnevik Vassverk. Finansieringen for bygging av et nytt anlegg i Tyrnevik, til erstatning av Vårsildavgiftsfondets gamle anlegg, var skaffet til veie, forutsatt at anlegget i likhet med det gamle kunne nyttes uten kloreringsanlegg. Forskjellige formaliteter er imidlertid ennå ikke brakt i orden.

Andre saker. Det har vært 17 reisedager dette kvartal, bl. a. for å delta i Norges Fiskarlags landsmøte. Etter anmodning gjennom fiskeriinspektør Buvik tilrettela en og ledsaget fiskeriministeren under hans befaring i Sør-Rogaland i forbindelse med hans befaring på Skagerakkysten.

4. kvartal 1959.

Dårlige værforhold med kuling og storm har dessverre hindret fiskeriene meget fra omkring midten av oktober.

Brislingfisket. I løpet av oktober ble det tatt ca. 23 tusen skjegger brisling i distriktet, mens det i november var ubetydelig fiske. Brislingesesongen blir i år meget bra, vel dobbelt så stort kvantum som i fjor, og et av de beste år etter krigen.

Hermetikkindustrien har således også hatt et meget godt år, og har i år pakket det største kvantum brisling etter krigen, vel 660 tusen kasser.

Småsild- og mussafisket. Fra slutten av oktober og ut i november foregikk det et bra mussafiske i Florø-distriktet og i Vanylven. Også småsild- og mussafisket har i år vært bra.

På grunn av den store produksjon av brislinghermetikk er det blitt pakket mindre småsild, 300 tusen kasser mot 541 tusen kasser i fjor.

Makrellfisket. Etter det gode resultat av harpefisket på Revet i fjor, var det ventet økning i deltakelsen, og også et par store snurpebåter med 10–12 manns besetning har deltatt i fisket. Makrellforekomstene var bra og det ble tatt gode fangster i oktober, men værforholdene hemmet senere fisket meget. I fjor ble fisket drevet til i begynnelsen av desember, men i år ble det bare 12 driftsdager i november og senere total landligge. Dette er så meget mer beklagelig som prisen i oktober gikk opp i kr. 1,70 for den største makrellen for singlefrossing på Amerika.

Årets makrellkvantum er likevel med over 17 mill. kg forbedring av tidligere rekord med ca. 2,6 mill. kg, og årskvantum på 25—30 mill. kg er ikke utenkelig om bare pris- og omsetningsforholdene gjør det mulig.

Pigghåfisket for Måløy har vært drevet i den utstrekning værforholdene har gjort det mulig. Avsetningsforholdene har vært gode.

Kystfisket. Med unntak av at Sogn og Fjordane og Hordaland har hatt betydelig bedring i tilførslene av torsk dette kvartal, var tilførslene av kystfisk ellers mindre enn samme kvartal i fjor. Størst er svikten i tilførslene av sei.

Rekefisket. De urolige værforhold har hemmet også rekefisket i dette kvartal, likevel er det oppfiskede kvantum litt bedre enn i samme kvartal i fjor. Prisen har som vanlig på denne årstid vært god og omsetningen bra.

Resultatet av årets rekefiske i Rogaland må sies å ha vært bra for de mange båter som har deltatt i dette fisket. Økningen i leveransen av råreke har ført til meget arbeid på pillestasjonene og enkelte hermetikfabrikker i distriktet. Beklageligvis har enkelte av fabrikkene fått betydelige kvanta rekehermetikk ødelagt, og derved tapt betydelige beløp.

Hummerfisket. Deltakelsen var som vanlig god. Bortsett fra Hordaland var det oppfiskede kvantum ellers i distriktet en del bedre enn under høstfisket i fjor, og med litt bedre priser enn i fjor må dette fisket også karakteriseres som bra.

Krabbefisket. Deltakelsen i krabbefisket har vært normal, og forekomstene av krabbe synes å ha vært gode i hele distriktet. Omsetningen har gått bra, men prisen til fisker kunne nok vært bedre.

Fisket på Egersundbanken. Det var ventet økende norsk deltakelse i sildetrålingen på Egersundbanken i høst, men de urolige værforhold ødela fisket fra norsk side. Våre partrålere er alle for små for dette felt under mindre gunstige værforhold. Mens svenskene og danskene også kan tråle under vindstyrke 5 og 6, må våre trålere som oftest melde pass allerede ved styrke 4 og 5. Under uværet i begynnelsen av desember søkte over 200 utenlandske trålere havn i Egersund, foruten at en del også hadde søkt havn andre steder i Rogaland.

Der er en økende interesse for sildetråling i Nordsjøen, og for første gang blir det i vinter deltakelse av flere båter som vanligvis har deltatt i snurpefisket etter vintersild. Grunnen hertil er vanskeligheten med å skaffe tilstrekkelig mannskap, økonomiske vansker med utrustningen og frykten for et nytt bomår på sildefeltet.

Forsøk enbåtsflytetral. M/s «Perlon» av Kristiansund gjorde i høst forsøk med den såkalte Persson-flytetral på Egersundbanken. På

grunn av uvær ble forsøkene dessverre ikke gjennomført som ønskelig. De få dagene været tillot forsøk, ble fangstene ubetydelige, opp til et par bøtter sild i halet, og etter at den svenske konstruktøren Sterner Persson kom hit, umuliggjorde dessverre været fortsatte forsøk.

Senere forsøk på Nordmøre etter mussa ga fangster på 40–70 hl for natten, enda det var så lite mussa å se på loddet at ingen snurpere ville kaste på det. Enkelte fiskere er blitt så overbevist av Persson-trålen at de har anskaffet enbåtsflytetrål for vintersildsesongen.

Etter mottatte opplysninger var den svenske konstruktøren i begynnelsen av desember ute med den islandske tråleren «Havtor», på feltet 5 timer SV av Reykjavik. Etter et par mindre vellykkede trekk, fikk de etter 10–15 minutters drag 60 tønner (120 lådor) stor sild. Forsøk om dagen etter fisk ga 100 kasser diverse fisk, for det meste stor torsk og sei etter en times trekk. Om natten ble så forsøkt etter sild igjen med fangster i hvert trekk, opp til 140 tønner (280 lådor) i trekket. Silden var av størrelse en blanding av Islandssild og Fladen-sild. Etter to døgnns fiske landet tråleren 500 tønner (ca. 1000 lådor) sild og 6 tonn fisk.

Leveranse fra utenlandske flytetralere til sildemelindustrien. Under storm eller havaritifelle har det forekommet at utenlandske sildetrålere har levert sin sildefangst her i landet. En sildoljefabrikk i Stavanger har fått laget en folder og sendt den til danske og svenske nordsjøfiskere og gjort oppmerksom på at leveranse for flytetralere er lovlig og reklamert for leveranse i Stavanger. Under uværet i Nordsjøen i høst har det forekommet at noen få svenske og danske fartøyer har landet sin fangst her, men om det blir en permanent ordning er vel tvilsomt, dertil synes de å oppnå for gode priser for konsum i Danmark.

Trålkonsesjoner. I løpet av kvartalet er behandlet 5 søknader om trålkonsesjoner, 1 fra Bergen og 4 fra Rogaland, disse siste med tanke på partråling.

Stønad til flytting fra utvær. Søknaden om stønad til flytting fra Smelvær til Svanøy i Bru kommune er ferdigbehandlet, og det er gitt tilsagn om statsstønad på inntil kr. 12.000.

Lokale reguleringer av fisket. De innkomne krav om lokale reguleringer av fisket, har vært behandlet på møter i de rådgivende utvalg, som har avgitt enstemmige uttalelser.

Kravene i Sogn og Fjordane gjaldt fredning av et torskegarnsfelt ved Flokenes mot snurping etter torsk med og uten bruk av lys, og om innføring av helgedagsfredning for fiske etter torsk på Bortnepollen, Lofnesfjorden og Vingen i Davik og forskjellige felt i Kinn og Selje. For Hordaland gjaldt kravene forbud mot lysing etter fisk

på Håvikosen, Geitanger—Kolltveitosen, Trøytarosen og Nesosen. Fra Rogaland forelå der intet krav.

Vårsildavgiftsfondets brønner. Som sekretær for Vårsildavgiftsfondet har en forestått reparasjon av fondets 2 brønner på Røvær som nå er satt i god stand og skulle kunne gi fiskerne brukbar vannforsyning. Brønnene blir nå overdratt til Haugesund kommune.

Vannforsyning Bokn kommune. Planer om utbygging av et vannforsyningsanlegg for stedene Føresvik og Alvestadkroken i Bokn er nå gjenopptatt på lokalt hold. Dette anlegg ble i 1948 oppsatt som nr. 8 på den såkalte 10-årsplan for utbygging av vannforsyningsanlegg i Rogaland, og forholdene skulle ligge godt til rette for forsyning fra det forholdsvis store Boknabergsvannet.

Vannforsyning i fiskevær. Av de i 1948 på den såkalte 10-årsplan for utbygging av vannforsyningsanlegg oppførte 39 anlegg, er bare 6 anlegg hittil blitt bygget, og det gjenstår således fremdeles 33 anlegg i dette distrikt, foruten eventuelle nye anlegg som er kommet til siden 1948.

Vanskeligheten består i første rekke i å få anleggene planlagt og kostnadsberegnet på tilfredsstillende måte, og få noen på lokalt hold til å ta seg av det forberedende arbeid. I en fiskerikommune burde dette være en nærliggende oppgave for de kommunale fiskenemnder og de lokale fiskerlag.

Direkte leveranse reke i Aberdeen. Under storfisket av reker i sommer oppsto omsetningsvansker og stopp i fisket og 4 rekeførere skaffet seg lisens og landet i Aberdeen. En skipsmekler i Haugesund kontaktet vår visekonsul i Aberdeen for å skaffe fiskerne en god mekler der borte. Den første landing gikk forholdsvis bra, idet vedkommende fiskere sørget for å ta opp mest mulig til proviant, olje etc. Imidlertid gikk det verre med de neste to landinger, som de ennå ikke har fått oppgjør for.

Courlene X 3 i snurrevad- og rekefør. Som nevnt i tidligere rapport har firmaet som produserer ovennevnte kunstfiber gitt gratis materiell til et snurrevad som nå har vært prøvet av en snurrevad-fisker på Karmøy. Vadet var montert med for mange kuler og vedkommende fisker forsøker seg fram. Ulaglige værforhold og små fiskeforekomster har hemmet forsøkene.

Etter konferanse med agenten og en representant for fabrikkens under deres besøk på Karmøy, er utvirket betydelig reduksjon i det nødvendige materiell til en rekefør for en ung driftig fisker. Trålen ble noe forsinket og er ikke prøvet på rekefelt, men etter et par prøver for øvrig, uttaler vedkommende fisker seg rosende om trålen. Den er lett å arbeide med, lett og dra og så glatt at slam ikke setter

seg stort på, og den er dessuten lettere å gjøre ren. Fiskeren har svært god tro på et godt resultat under fiske på Revet til våren.

Pigghåfisket med garn. En del fiskere har de siste år begynt å fiske pigghå med nylongarn, men fisken sliter svært på garna. Gjennom agenten for Courlene har en nå fått utlånt 3 Courlene-torskegarn som var prøvet med negativt resultat på Lofoten. Garna, som er fordelt på to fiskere er noe storbeinte, visstnok $6\frac{3}{4}$ eller 7 omfars. Den ene av fiskerne melder at han overhodet ikke har fått fisk på dem, men det har ennå bare vært småhå på feltet. Den andre fisker forteller imidlertid at han får like godt og kanskje heller bedre med hå på Courlene-garnet enn på nylongarna, men det gjelder stor hå. Courlene-garnet burde imidlertid vært $8\frac{1}{2}$ omfars. Prøvegarnet er ennå for lite brukt til at fiskeren kan uttale noe om slitasjen.

Forberedelsene til vintersildsesongen. De økonomiske konsekvenser av de 2 siste års dårlige vintersildsesonger og frykten for svikten i naturgrunnlaget har satt sitt preg på utrustningen til årets vintersildsesong. Mannskapsmangelen er stor, og det er en del båter, spesielt snurpebåter, som i år ikke blir rustet ut. Også en del drivere finner det mer lønnsomt å forsøke rekefisket og eventuelt vårsildfisket om dette senere skulle slå til. Med tanke på industrisildfisket ved Island er det anskaffet så mange nye snurpenøter av kunstfibre som redskapsfabrikkene har kunnet make å produsere og som kredittmulighetene har gjort det mulig.

Andre saker. I løpet av kvartalet har jeg hatt 28 reisedager.

Beretninger fra fiskeriinspektøren på Skagerakkysten,
L. E. Buvik.

I. k v a r t a l 1959.

Vintersildfiskeriene på Vestlandet samlet mindre deltakelse enn vanlig fra dette distrikt som en følge av fjorårets dårlige resultater. Anslagsvis regner en med at deltakelsen fra dette distrikt var ca. 20 pst. mindre enn i 1958.

Under storsildfisket var det stormfullt vær som hindret virksomheten for dette distrikts fiskere. Fangstresultatet ble neppe høyere enn mellom 40 pst. og 50 pst. av et normalårs.

Under vårsildsesongen oppnåddes imidlertid forholdsvis bedre resultater, for fiskerne herfra ca. 75 pst. av et normalårs fangstutbytte.

Det samlede utbytte av årets vintersildfiske for fiskerne fra dette distrikt kan anslåes til ca. 60 pst. av et normalårs fangstresultat.

Flytetrålfiske etter sild i Skagerak begynte ganske lovende i desember da par-trålerne «Spleis» og «Monica» fra Flekkerøy fikk et par gode sildefangster i Skagerak i farvannet mellom Kristiansand og Hirtshals. I januar steg deltakelsen til 9 par-trålerlag, som tilsammen leverte ca. 5000 hl flytetrålsild til formelsfabrikken i Randesund. Sildestørrelse 13—19 stk. på kiloet. Omkring 18. januar vanskeliggjorde uvær dette fisket, og deltakerne dro til storsildfeltene for å delta i vintersildfiskeriene. Enkelte av disse par-trålerlag gikk imidlertid tilbake til Skagerak igjen på grunn av det stormfulle været på storsildfeltene på Vestlandet. Men tross iherdige forsøk i Skagerak senere oppnådde en ikke noen større resultater, og fartøyene gikk over til garnfiske på de vanlige vårsildfelter på Vestlandet.

Ved formelsfabrikken i Randesund har fiskerne fått kr. 29,50 pr. hl, hvilket tilsvarer en pris av 32 øre pr. kg.

Sildefiskerne mener at det bør kunne betales ca. 50 øre pr. kg, som de mener er nødvendig for å kunne oppnå regningssvarende resultater.

Brislingfisket i Oslofjorden ga i begynnelsen av året helt ubetydelige resultater. Fiskerne ga etter en tids forløp opp ytterligere forsøk.

Fjordsildfisket ga derimot relativt bra resultater. Det var forholdsvis bra priser på fjordsilden på innenlandsmarkedet.

Reketrålfisket har gitt et ganske godt utbytte gjennom kvartalets forløp, og dette fiske samlet større deltakelse i år som en direkte følge av den mindre deltakelse i vintersildfiskeriene. Rekeprisene har ligget godt an, og avsetningsforholdene må betegnes som tilfredsstillende — både når det gjelder omsetningen av kokte og rå reker. Forsøk med å koke reker i sjøvann for pilling og frysing har falt heldig ut, og en må regne med videre forsøk i denne retning.

De vanlige kyst- og skjærgårdsfiskerier etter torsk, sei, lyr, kolje, flyndre osv. har som vanlig vært drevet kontinuerlig. Stort sett ga disse fiskerier et godt utbytte, av torsk mer enn vanlig. Så vel avsetningsforhold som priser har vært tilfredsstillende. Hummerfangstene som normalt sett pleier å være ubetydelige på denne årstid, var bedre enn i fjor og ligger noe i overkant av det normale for årstiden. Hummerprisene har vært stabile og på samme nivå som i fjor.

Den fremtidige utbygging av fiskeflåten. Under drøftelsene av planene for den fremtidige utbygging av fiskeflåten i dette distrikt tør det sies at det har utkrystallisert seg den oppfatning at en slik utbygging bør skje som en naturlig utvikling, som følge av de erfaringer som etter hvert høstes under bruken av de fartøyer og redskaper som etter hånden finnes å være de mest rasjonelle sett i forhold til fiskeriens naturgrunnlag i de forskjellige kystavsnitt. Det tør herunder også pekes på at kystfisket ikke må svekkes, og det bør heller ikke glemmes at kombinasjonen fiske og jordbruk i stor utstrekning også vil ha sin berettigelse i fremtiden.

Internasjonal avtale om maskevidde i fiskenøter og minstemål for fisk. Når det gjelder dette spørsmål, synes det her i distriktet å herske full samstemmighet om at det også for norske fiskere bør være adgang til å lande 10 pst. undermålsfisk i industrifangster i samsvar med den dispensasjon som tidligere er vedtatt av den faste kommisjon.

Videre bør et minstemål på 13 cm for sjøkreps kunne godtas så fremt Danmark og Sverige også godtar dette.

Fiskerilovene, helligdagsfredningen. Spørsmålet om å forby sportsfiske på søn- og helligdager har vært nokså livlig diskutert i en del av fiskerlagene i dette distrikt. På den ene side ville det være temmelig urimelig å forby sportsfiske i sjøen på søn- og helligdager i sin alminnelighet, men på den annen side ville det være vel så urimelig om sportsfiskerne skulle ha en uinnskrenket adgang til å drive fiske som næring på søn- og helligdager når yrkesfiskerne må overholde bestemmelsene om helligdagsfredningen. Min oppfatning er at dersom en sportsfisker akter å drive fiske som næring også på søn-

og helligdager, bør han finne seg i å bli underkastet fredningsbestemmelserne. Fiske på søn- og helligdager for sportens skyld og til eget behov bør fortsatt kunne tillates.

Rasjonalisering av fiskernes organisasjonsapparat i Oslofjorden. På representantskapsmøtene i fjor i Fjordfisk S/L og Oslofjordens Fiskarlag ble det vedtatt å søke å rasjonalisere organisasjonsapparatet i Oslofjorden slik at de to nevnte organisasjoner ble slått sammen til ett organisasjonsapparat. På Fjordfisk S/L's representantskapsmøte den 20. mars i år ble det vedtatt nærmere retningslinjer for sammenlåingen.

2. kvartal 1959.

Makrellfisket begynte i midten av april og slo straks meget godt til utenfor Sørlandskysten. Da drivgarnsfiskerne ikke fant større forekomster på Vestlandet, dro de til Sørlandet, hvor en stor del av drivgarnsfiskerne fra Vestlandet gjennom hele drivgarnssesongen gjorde gode fangster. Etterhånden slo også makrellfisket godt til østover, utenfor Skagerakkysten.

Brislingfisket i Oslofjorden slo også ganske godt til i år, og ved kvartalets utløp regnes opptatt i ytre Oslofjord ca. 85.000 skjegger brisling. Dette resultatet ligger over et normalårs fiske. Førstehåndsverdien av denne fangst anslåes til ca. 2 mill. kroner, som må betegnes som et normalårs verdiutbytte. Når utbyttet ikke kommer over et normalårs utbytte, skyldes dette at brislingen mot slutten av sesongen var noe storfallen. For denne ble det betalt relativt lavere priser.

Fjordsildfisket har ligget normalt an etter årstiden gjennom hele sesongen. Prisene må også betegnes som normale.

Reketrålfisket har pågått kontinuerlig gjennom hele kvartalet med jevne og gode fangster. Prisene har også vært gode og ligger sannsynligvis høyere enn i tilsvarende kvartal i fjor.

Enkelte av reketrålerne fra dette distrikt deltok også en kortere tid på de nyoppdagede rekefelter på Fladengrunnen. Da der imidlertid måtte settes kvoter for fisket derfra på grunn av de svære kvanta reker som ble ilandført, gikk reketrålerne snart tilbake til de vanlige felter nærmere kysten.

De vanlige kyst- og skjærgårdsfiskerier har også i det forløpne kvartal gitt gode fangstresultater. Seifisket har dog vært atskillig mindre enn de siste par år. Prisene på de forskjellige fiskesorter har vært jevne og gode.

I mai fanget en del småtrålere ca. 6000 hl strømsild (øyenpål) i dyprennen syd av Langesundsfjorden og Jomfruland. Denne strømsild

ble tatt på dybder mellom ca. 400 og 500 meter. Strømsilden ble levert til formelsfabrikken i Randesund. Ca. 20—25 småtrålere deltok i dette fisket.

Skagerakkystens Fiskerifond. Det er i mai utdelt følgende bidrag til fiskeriformål:

Til Hitrøy Fiskerlag, Kirkehavn, til oppmudring av innløpet til Fidjeveisa, kr. 2000. Til samme fiskerlag til opphalingsslipp for motorbåter i Kirkehavn, kr. 750. Til fiskerne på Skjernøy til reparasjon av havariskade på opphalingsslipp, kr. 300. Til fiskere på Andabeløy til oppmudring av bådhavnen på Andabeløy, kr. 1500. Til fiskerne i Vikerhavn til oppsetting av en mindre kran i fiskehavnen, kr. 2500. Til Oslofjordens Fiskerlag i forbindelse med lagets deltakelse i Aksjonsutvalget mot Oslofjordens forurensning, kr. 500 og til samme fiskerlag til oppmudring i Rørvikhavnen, Larkollen, kr. 1000.

I alt ble det således i mai i år utdelt til fiskeriformål på Skagerakkysten kr. 8550. Fondet har ennå til disposisjon av årets rentemidler kr. 3000. Dette beløp vil senere bli disponert til et hensiktsmessig formål.

Overseiling av makrellgarn har også i år funnet sted i en rekke tilfelle. I alt er 14 slike overseilinger for tiden under behandling.

3. kvartal 1959.

Makrellfisket har vist rekordartede fangstkvanter i det forløpne kvartal. Det er frosset betydelige makrellkvanter for eksport. Norges Makrellag S/L har i år fått utvidet sine eksportmarkeder, bl. a. er det sendt atskillig makrell til Danmark som er et nytt marked. Til agn er medgått 1,5 mill. kg mot i fjor ca. 1,1 mill. kg, mens kvantumet til hermetikk kun ligger på halvparten av fjorårets som var ca. 1,2 mill. kg.

Harpefisket etter makrell som i fjor tok et usedvanlig stort oppsving, synes i år å skulle gi ennå høyere fangstresultater. Deltakelsen i dette fisket er stigende.

Brislingfisket i Oslofjorden har i kvartalets løp gitt meget gode resultater — særlig i august og september måneder.

Sildetrålfisket i Skagerak. Fra Skagerak-området er det av ca. 40 båter levert 27.500 hl sild til formelsfabrikken i Randesund.

Fjordsildfisket ga normalt gode resultater i august og september. Prisene på fjordsild har ligget jevnt og godt an.

Torskefisket i Nordsjøen har vært atskillig mindre enn i samme kvartal i fjor. Dette må formentlig tilskrives mindre fiskeforekomster, idet deltakelsen i dette fisket har ligget på samme høyde som i de

nærmest foregående år. Fisken er som vanlig produsert til klippfisk ved klippfisktørkeriene på Lindesnes.

Rekefisket har på grunn av de gode værforhold kunnet pågå kontinuerlig med jevne og gode fangster. Rekeprisene har ligget godt an, og avsetningsforholdene må karakteriseres som meget tilfredsstillende.

Ålefisket har også i det forløpne kvartal gitt gode fangstresultater. Selv om totalkvantumet ligger litt lavere enn i de to foregående år, ligger det dog over et normalårskvantum. Prisene på ålen har i år ligget på samme høyde som i fjor.

Hummerfisket som begynte den 16. september på Skagerakkysten østenfor Vest-Agder, synes etter den oversikt som nå foreligger å vise samme fangstkvanrum som i fjor. Avsetningsforholdene for hummer har ligget bra an, og prisene må også kunne karakteriseres som tilfredsstillende.

De vanlige kyst- og skjærgårdsfiskerier etter torsk, sei, lyr, kolje, hvitting, flyndre osv. viser gjennomgående mindre fangstresultater enn i fjor. Men prisene på fisken har ligget forholdsvis bra an. De mindre fangstresultater i år skyldes formentlig det kontinuerlig varme sommervær gjennom hele kvartalet.

Fredningstid for hummer på Skagerakkysten. Spørsmålet om å få undersøkt mulighetene for å få fastsatt en mer ensartet fredningstid for hummer på kyststrekningen fra og med Vest-Agder til og med Østfold er tatt opp med de interesserte organisasjoner. Likeledes har en med organisasjonene drøftet spørsmålet om å få fastsatt hensiktsmessige klokkeslett for hummerfiskets begynnelse.

Fryserier og kjøleanlegg. Som en gledelig følge av Fiskeristatsrådets inspeksjonsreise på Skagerakkysten i sommer er det nå kommet fart i arbeidet med planene for de to fryserier i distriktet. Det gjelder ett i Langesund- og ett i Flekkefjord-distriktet. Reisningen av disse to fryserier vil være av den aller største betydning for den framtidige utvikling av fiskeriene i distriktet.

Overseiling av makrellgarn. En har hatt til behandling 14 saker angående overseiling av makrellgarn utenfor sydkysten i juni i år. I alt gikk 40 makrellgarn tapt under disse overseilinger. Samtlige saker er avsluttet med det gledelige utfall at det er oppnådd full erstatning for samtlige garn med i alt kr. 7900.

4. kvartal 1959.

Makrellfisket fortsatte med meget gode resultater for harpefiskets vedkommende på strekningen Lindesnes—Skudesnes til ut i første halvpart av desember måned.

Makrellfisket har vært særdeles rikt i år og har gitt det høyeste fangstkvantum som noensinne er ilandbrakt i Norges Makrellags distrikt, nemlig i alt 17,2 mill. kg.

Gjennomsnittsprisen til fisker for stor makrell ble i år 72,2 øre pr. kg mot 74,6 øre i 1958. For størrelsen 3/7 ligger gjennomsnittsprisen i år på 42,4 øre pr. kg mot i fjor 42,7 øre. Nettoutbetalingen til fisker i 1959 ca. 11,1 mill. kroner.

På innenlandsmarkedet og til røking er omsatt ca. 4,65 mill. kg makrell. Dette er ca. 300.000 kg mer enn i fjor.

Til frysing er anvendt ca. 6,8 mill. kg som vesentlig er eksportert til Øst-Tyskland, U.S.A., Bulgaria, Tsjekkoslovakia, Hellas og også litt til Finland.

Av fersk iset makrell ble det i 1959 eksportert til Danmark ca. 1000 tonn, til England ca. 285 tonn og til Vest-Tyskland ca. 140 tonn.

Agnleveransene har øket i år, og til agn er anvendt ca. 1700 tonn makrell.

Til salting er anvendt ca. 1,3 mill. kg, som for det meste er eksportert til U.S.A.

Av øvrige anvendelser kan nevnes ca. 900 tonn makrell til hermetikk, og ca. 700 tonn til formel.

Brislingfisket i Oslofjorden fortsatte med bra fangster i oktober og med enkelte småslumper også utover i november og desember måned.

Årets samlede fangstresultat ble ca. 200.000 skj. brisling, hvorav 197.000 skj. ble fanget med not i Oslofjorden, resten med trål i Skagerak.

Av det nevnte totalkvantum ble 178.000 skj. anvendt til sardiner, resten til ansjos.

Årets fangstkvantum ligger betydelig over et normalårs, og brislingens kvalitet har gjennomgående vært bra.

Førstehåndsverdien av dette års brislingfiske beløper seg til ca. kr. 5.100.000.

Fjordsildfisket har gjennom hele kvartalet gitt forholdsvis bra fangstresultater. Prisene som er oppnådd for fjordsilden kan karakteriseres som tilfredsstillende. Til formelfabrikk er levert ca. 500 hl trålsild fra Skagerak til en gjennomsnittspris av kr. 32 pr. hl.

Hummerfisket som i Vest-Agder begynte den 15. oktober, artet seg stort sett normalt. Sluttkvantumet ligger sannsynligvis på høyde med et normalårskvantum, og hummerprisene tør betegnes som tilfredsstillende.

Reketrålfisket har gitt jevne og bra fangster, og også rekeprisene tør betegnes som ganske tilfredsstillende.

De vanlige kyst- og skjærgårdsfiskerier etter torsk, sei, lyr, kolje, hvitting, flyndre osv. har gjennomgående i hele kvartalets forløp vist bra fangstresultater, og de oppnådde priser på fisken tør betegnes som tilfredsstillende.

Stort sett må fangst- og verdiutbyttet av de forskjellige fiskerier i dette distrikt gjennom året 1959 betegnes som tilfredsstillende.

Ved kvartalets slutt har en del av fiskerne i distriktet — som vanlig — vært opptatt med forberedelser til det kommende vintersildfisket. Men som en følge av de foregående års mindre gode resultater av dette fisket, vil deltakelsen herfra komme til å bli atskillig mindre enn vanlig.

